

Hibru

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Namalac naŋ to bapia dindec, naŋ to ndê ɳaê dom, magoc iŋ kêyalê lau Israel-ŋga si lêŋ ti sakinj akwa, ma yom naŋ sêto yêc Yom Léjsêm Akwa, naŋ tidôŋ. Lau ɳatô gauc gêm bu mboe Banabas to, ma ɳatô gauc gêm bu ɳgac daŋ ɳaê Apolos to, tigeŋ yac taŋyalê dom bu asa solop to bapia dau.

Bapia dindec hêganôŋ lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi. Lau dau sêtap kisa daêsam sa tu ɳac si sêkêŋ whiŋ-ŋga, dec ɳatô gauc gêm bu sêmbu sêtêŋ si lêŋ akwa sem akiŋ Anötö-ŋga sêndi. Tu dinaŋ-ŋga, ɳamalac naŋ to bapia dindec, naŋ bu puc ɳac si sêkêŋ whiŋ Kilisi dôŋ. Iŋ tôc asê tiawê bu Yisu ndê waê hôc gêlêc Anötö ndê aŋela si, ma hôc gêlêc Moses ndê bocdinaj. Ma Yisu iŋ ti dabuŋsiga atu pwac wakuc-ŋga, naŋ hôc gêlêc lau Israel-ŋga si lau dabuŋsiga pwac akwa-ŋga su. Ma Yisu ndê sakinj pwac wakuc-ŋga dau, hôc gêlêc dabuŋsiga pwac akwa-ŋga si sakinj su bocdinaj.

Bapia dindec whê sa bu lêŋ tigeŋ yêc bu lau sêti lau gitêŋ yêc Anötö aŋô-ŋga, naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi dau. Tu dinaŋ-ŋga dec ɳamalac naŋ to bapia dindec, naŋ bu êngilí lau bu sêsap si sêkêŋ whiŋ Yisu dôŋ ɳaŋga. Iŋ to yom pi lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Anötö téŋ Abraham ndê têm ma meŋ, ma toc ɳac sa ti dôhôŋ ɳayham bu lau têm kwahic dec-ŋga sêŋkuc. Ma iŋ tôc lêŋ ɳayham téŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga bu sêlhac ɳaŋga téŋ ndoc ɳawapac me kisa tap ɳac sa, ma sêsap mêtê atac whiŋ asidôwai-ŋga dôŋ.

Yisu tōc Anötö ndê ɳawasi asē

¹ Muɳ-ŋga Anötö hoc iŋ ndê yom asê tēj abanji Israel-ŋga tidim daêsam ma ɳalēj daêsam, ɳa iŋ ndê lau propet. ² Magoc tiŋambu iŋ kēkiŋ iŋ dau Atungac sip nom meŋ, ma Atu dau hoc Anötö ndê yom asê tēj yac. Anötö kēj undambê ti nom ma gēj hoŋ ɳa Atu dau, ma kēj iŋ ti ɳadau bu wêkaiŋ gēj hoŋ. ³ Atu dau ndê yom ɳa-ɳaclai yob gēj hoŋ, ma ti ɳac si ɳahu sêmbo-ŋga. Iŋ kôc Damba Anötö aŋgô solop, ma dalic Anötö ndê ɳawasi atu yêc iŋ. Iŋ sip nom meŋ ma kêmasaŋ lēj bu êŋgwasiŋ yac neŋ mêtê sac ɳ adômbwi su, goc mbu pi undambê gi ndöc Anötö ɳaclai ti ɳawasi ɳadau ndê andô-ŋga.

Anötö toc Atu sa hôc gêlêc aŋela su

⁴ ɳalēŋ dinaŋ Anötö toc iŋ ndê Atu sa hôc gêlêc aŋela hoŋ su, ma ɳaê ti waê naŋ Anötö kēj tēj iŋ, naŋ hôc gêlêc aŋela hoŋ si su bocdinaŋ. ⁵ Gauc nem yom naŋ Anötö gic bata pi kiŋ naŋ oc wêkaiŋ Dawid ndê pôŋ kiŋ-ŋga, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aö neŋ atunŋac solop, ma aö gati
am Damam. *[BW 2:7]*

Ma sêto yom kaiŋ tigeŋ pi iŋ bocdec bu:
Aö watı iŋ Damba, ma iŋ oc ti aö Atunŋac. *[2 Sam 7:14]*

Yom lu dinaŋ gic waê Anötö Atu solop, magoc Anötö sôm yom kaiŋ dinaŋ pi aŋela daŋ dom.

⁶ Ma tēj ndoc Anötö kēkiŋ Atu mbêc dau sip nom meŋ, naŋ iŋ sôm yom pi iŋ tôm sêto yêc bocdec bu:

Anötö ndê aŋela hoŋ sêpôŋ haduc têŋ iŋ ma sêtoc
iŋ sa sêndic ɻawaâ. [Diut 32:43 LXX]*

7 Aŋela dau sem akiŋ Anötö, tôm yom naŋ iŋ sôm
pi ɻac bocdec bu:

Iŋ kêkiŋ iŋ ndê aŋela bu sênenem akiŋ iŋ gitôm mbu
ma gitôm ya ɻawahô. [BW 104:4]

8 Magoc iŋ toc iŋ Atuŋgac sa kêlêc, ma sôm yom
pi iŋ bocdec bu:

O Anötö, am nem gôliŋ oc yêc titêm-titêm, ma am
oc nem gôliŋ am nem lau ti lêŋ gitêŋ eŋ.

9 Am tac whiŋ lêŋ gitêŋ ma tec lêŋ sac, ma tu
dinaŋ-ŋga dec Anötö, am nem Anötö, toc am
sa hôc gêlêc nem asidôwai hoŋ su, ma kêŋ atac
ɻayham kêsalê am ahuc, gitôm iŋ kêc ndip kwi
pi am e gêm am ahuc. [BW 45:6-7]

10 Ma sêto yom daŋ tiyham pi Atuŋgac, naŋ yêc
bocdec bu:

O Pômdau, têŋ têm ɻamata-ŋga andô, am kêmasaŋ
nom ti gêŋ hon, ma undambê iŋ am amam ɻa-
gweleŋ. **11** Nom ti undambê oc sêniŋga, magoc
am oc mbo. Gamen lu dinan̄ oc sêtisac gitôm
ɻakwê akwa. **12** Am oc kôc undambê ti nom
su, tôm ɻamalac daŋ kôc ndê ɻakwê akwa su
ma kêlhun̄ sa. Tigeŋ am oc nem daôm kwi
dom, ma am nem têm mbo-ŋga oc pacndê dom
bocdinaŋ. [BW 102:25-27]

* **1:6:** Yom naŋ sêto yêc Yom Léjsêm Akwa, naŋ sêto ɻa Yom
Hibru, ma tijambu lau Israel-ŋga sem kwi sip Yom Grik, ma sêsam
trenslesen dau bu ‘Septuagint.’ Mac bu alic ‘LXX’ yêc whiŋ ɻabatiŋ
dan ɻanamba, naŋ tôc asê bu yom dau meŋ akêŋ Septuagint. Têm
ŋatô yom naŋ yêc Septuagint ma yom naŋ yêc Hibru Baibel sêso
dau.

13 Ma yom danj tiyham Anötö sôm gic waê inj Atunjgac bocdec bu:

Am ndöc aö amaj andô-ŋga e nditôm aö wakêŋ nem ɻacyo sêšôc am gahim ɻapu. **[BW 110:1]**

Inj sôm yom kaiŋ bocdinaŋ pi aŋela si danj dom. Mba! **14** Anötö ndê aŋela ɻac ɻalau naŋ sem akiŋ inj, ma inj kêkiŋ ɻac bu sênenem akiŋ lau naŋ sêwêkaiŋ mwasiŋ sêndöc tali-ŋga.

2

Dayob dauŋ bu daso mwasiŋ dandöc tanli-ŋga dom

1 Tu dinaŋ-ŋga dec yom naŋ Anötö ndê Atu hoc asê, ma yac daŋgô ɻawaê su, naŋ dakôc tidôŋ lhac neŋ gauc ɻapaŋ, bu daso Anötö ndê mwasiŋ dom. **2** Gauc nem abanji Israel-ŋga naŋ aŋela sêhoc Anötö ndê yomsu asê têŋ ɻac. Yom dau inj yom ɻambwa dom. Bu ɻac si asa naŋ kêgilî yomsu dau ɻadaŋ, me daŋgapêc têŋ Anötö, naŋ tap ɻagêyô sa tu gêŋ dinaŋ-ŋga. **3** Bocdinaŋ yac lau têm kwahic dec-ŋga bu dapuc dômwêŋ Anötö ndê mwasiŋ atu naŋ kôm tu nem yac si-ŋga, dec ɻalêŋ mba bu dalhö su yêc inj ndê matôc. Pômdau Yisu hoc yom asê pi mwasiŋ dau su, ma lau naŋ sêŋgô sa inj whasuŋ solop, naŋ sic dulu têŋ yac ma sêpuc dôŋ bu yomandô. **4** Ma Anötö dau puc yom dau dôŋ bocdec bu. Inj kêŋ ɻaclai têŋ lau naŋ sêhoc yom dau asê bu sêkôm gêŋ dalô ti gêŋ atu-tu tidau-tidau, ma inj puc ɻac dôŋ ɻa Njalau Dabuŋ ndê mwasiŋ tidau-tidau, naŋ gic sam têŋ ɻac tôm inj ndê atac whiŋ.

Yisu meŋ ti ɻamalac bu kôm Anötö ndê lêŋ nem yac si-ŋga ɻandô sa

⁵ Yom pi têm wakuc, naŋ yac asôm asê su. Ma têŋ ndoc dau meŋ sa, naŋ goc aŋela daŋ oc sênem gôliŋ dom. ⁶ Magoc gauc nem yom naŋ ɣamalac daŋ sôm têŋ Anötö, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Yac ɣamalac yac sake dec am gauc gêm yac ɣapan?

Ma tu sake-ŋga am yob Adam ndê wakuc yac?

⁷ Nawasi ti waê naŋ am kêŋ têŋ yac, naŋ kêpiŋ bu tap aŋela dau si sa.

⁸ Ma am kêŋ gêŋ hoŋ sêsôc yac ɣapu. *[BW 8:4-6]*

Yom naŋ sôm bu Anötö kêŋ gêŋ hoŋ sêsôc yac ɣamalac ɣapu, naŋ hêganôŋ gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ. Tigen kwahic dec dalic gitôm gêŋ hoŋ sêsôc yac ɣapu su dom. ⁹ Magoc yac dalic Yisu, naŋ Anötö kêkiŋ sip nom meŋ, dec hu ndê waê naŋ hôc gêlêc aŋela si su, naŋ siŋ, ma meŋ ti ɣamalac. Ma in mbac ndu tu lau hoŋ si sac-ŋga, kékuc Anötö ndê lêŋ êmwasiŋ lau-ŋga, dec Anötö uŋ in sa tiyham, ma kêŋ waê ti ɣawasi atu têŋ in. ¹⁰ Bu Anötö tac whin bu êmasaŋ lêŋ bu lau daêsam sêti in atungaci ti atuwêi, ma sêtap in ndê ɣawasi sa. Ma lêŋ dau ɣandô sa bocdec bu, Yisu ti ɣamalac ma hôc ɣandê atu e mbac ndu. Ma ɣalêŋ dinaŋ Anötö gêlîc in gitôm solop bu ti ɣadau nem lau si-ŋga. Anötö kêmasaŋ gêŋ hoŋ, ma gêŋ hoŋ sêmbo tu in-ŋga, ma bocdinaŋ lêŋ kaiŋ dinaŋ gic in ɣawaê solop.

¹¹ Yisu kékuc lêŋ dinaŋ bu kôm lau sêti dabuŋ, ma lau naŋ sêti dabuŋ kwahic dec sêsam Anötö bu ɣac si Damba sêwhiŋ in. Tu dinaŋ-ŋga Yisu maya dau dom bu sam ɣac bu in ndê asii ti lhuwêi. ¹² Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Aö oc wahoc am nem waêm asê têŋ aö neŋ asidôwai ti lhuŋwêi,

ma wanem wê wampiŋ am-ŋga yêc gôlôwac
dabuŋ aŋgô-ŋga. [BW 22:22]

¹³ Ma yom daŋ tiyham sôm:
Aö oc wakêŋ whiŋ Anötö. [Ais 8:17]

Ma daŋ tiyham yêc bocdec bu:
Alic aö dec galhac gawhiŋ balêkoc naŋ Anötö kêŋ
têŋ aö. [Ais 8:18]

¹⁴ Balêkoc naŋ Yisu sôm yom dinaŋ hêganôŋ ŋac,
naŋ ŋamalac ti dac ma ŋamsôm. Tu dinaŋ-ŋga dec inŋ
ti ŋamalac gitôm ŋac, ma mbac ndu gitôm ŋamalac.
Ma inŋ ndê mbac ndu ma tisa akêŋ lau batê-ŋga ŋa-
ŋahu andô, naŋ bu ku Sadan, naŋ ti ŋaclai dambac
ndu-ŋga ŋadau, naŋ dulu. ¹⁵ Ma lau naŋ sêtöc
dambac ndu e gêŋ dau kôm ŋac sêmbo sêtôm lau
naŋ sêndöc gapocwalô ŋapan, naŋ Yisu ndê gwelen
dinaŋ kêgapwêc ŋac su.

¹⁶ Gêŋ dau tôc dau yêc awê bu inŋ kôm tu bu nem
anjela sa-ŋga dom, magoc inŋ kôm bu nem Abraham
ndê wakuc sa. ¹⁷ Njalêŋ tigeŋ yêc bu Yisu nem inŋ
ndê asii ti lhuwêi nom-ŋga sa ŋapep, ma nem akiŋ
ŋac yêc Anötö aŋgô-ŋga gitôm dabuŋsiga ŋayham
naŋ tôm bu tawalô ŋac, ma tôm bu êmasaŋ lêŋ bu
Anötö suc ŋac si sac kwi-ŋga. Ma ŋjalêŋ dau bocdec,
têŋ ndoc inŋ mbo nom, naŋ inŋ ti ŋamalac ma mbo
gitôm ŋac, ma kêsahê gêŋ hoŋ gitôm ŋac sêŋsahê.
¹⁸ Bu inŋ dau kêsahê ŋawapac lêtôm-ŋga su, ma tu
dinaŋ-ŋga inŋ gitôm bu nem yac lau nom-ŋga sa têŋ
ndoc lêtôm tap yac sa.

3

Yisu ndê waê hôc gêlêc Moses ndê su

¹ Bocdinaŋ aneŋ asidôwai dabuŋ, naŋ datap Anötö ndê galem undambê-ŋga sa dawhiŋ dauŋ, akôc gauc pi Yisu. Iŋ têŋ yac meŋ gitôm aposel gêm Anötö aŋgô, ma ti yac neŋ ተdabuŋsiga atu naŋ kalhac Anötö aŋgô-ŋga tu yac-ŋga, tôm yom naŋ yac dakêŋ whiŋ ti dahoc asê. Kwahic dec aö bu wasôm têŋ mac bu akêŋ inj lhac nem gauc ɻamata.

² Anötö kêyaliŋ Yisu sa ma inj gêm ndê gwelenŋ ɻapep e gic dabiŋ, tôm Moses gêm inj ndê gwelenŋ ma gêm akiŋ Anötö ndê lau Israel-ŋga ɻapep eŋ. ³ Magoc Anötö po Yisu ndê waê sa hôc gêlêc Moses ndê su, ma tu dinaŋ-ŋga dec akêŋ Yisu lhac nem gauc ɻamata. Nalêŋ tigenŋ, yac datoc ɻamalac naŋ kwê andu, naŋ sa hôc gêlêc andu naŋ inj kwê, naŋ su.

⁴ Bu andu danj dau kwê dau dom, ɻamalac kwê-ŋga mbo. Magoc gêŋ hoŋ ɻahu, naŋ Anötö dau.

⁵ Moses kôm inj ndê gwelenŋ hoŋ ɻapep mbo Anötö ndê lau Israel-ŋga ɻalôm, ma hoc yom asê gwanaŋ pi gêŋ naŋ tiŋambu Anötö oc tôc tiawê. Iŋ kôm gwelenŋ dau gitôm Anötö ndê ɻgac akiŋ ɻambwa.

⁶ Magoc Kilisi inj Anötö ndê Atuŋgac solop, ma kôm ndê gwelenŋ ɻapep ma yob Anötö ndê lau gitôm ɻac si ɻagôlôŋ. Ma yac bu dasap neŋ dakêŋ whiŋ dôŋ ɻanŋa ti neŋ ɻalôm pêŋ dôŋ, ma mayaŋ dauŋ dom pi mwasiŋ naŋ tanŋkwê bu datap sa tu Yisu-ŋga, dec yac oc dati Anötö ndê lau solop.

Puc dasap neŋ dakêŋ whiŋ dôŋ-ŋga

⁷ Tu dinaŋ-ŋga dec akôc gauc ɻapep pi yom naŋ Nalau Dabuŋ sôm, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec mac bu aŋgô Anötö awha, ⁸ naŋ ayob bu asôŋ daŋamsuŋ ahuc têŋ inj dom, tôm lau Israel-ŋga sêkôm têŋ ndoc sêtap lêtôm sa, ma

sêli dau sa têj in yêc gameñ sawa. ⁹ Yêc dinaj mac apami sêlic gêñ dalô nañ aö gakôm têj ñac gitôm yala 40, tigeñ sêtec aö ma sêñsahê aö ñapanj ña ñac si mêtê sac.

¹⁰ Tu dinaj-ña dec aö atac ñandê têj lau têm dinaj-ña, ma gasôm têj dauij, “Ñac si ñalôm ñadandi ñapanj, ma sêsap aö dôj dom. Ma sêsa anej lêj dom.”

¹¹ Ma tu anej atac ñandê-ña dec kamatiñ yom tidôj bocdec bu, “Ñac oc sêtap têm nañ aö kayaliñ sa tu sêñwhañ dau-ña, nañ sa dom.”

[BW 95:7b-11]

¹² Bocdinañ anej asidôwai, mac tigeñ-tigeñ ayob daôm bu mêtê sac êñgalôm nem ñalôm e akêj whij gwalec, ma akac daôm su yêc Anötö Tali Ñadau dom. ¹³ Angilí nem asidôwai hoj bu sêsap lêj gitêj dôj ma sêyob dau têj mêtê sac, bu kôm ñac si dañ ndê ñalôm ñadandi sa e inj hu Anötö ti ndê lêj siñ dom. Akôm bocdinañ tôm bêc hoj, bu Anötö kêj ñasawa têj yac bu dasôc inj ndê yom ñapu têj têm kwahic dec-ña. ¹⁴ Bu têj têm yac dakêj whij tiwakuc, nañ dalhac ñañga ma tañkwê Yisu ti dakêj whij inj ti neñ ñalôm sambuc. Magoc yac bu dakôm bocdinañ dom e dahu nom dindec siñ, dec oc tôm dom bu dawêkainj Anötö ndê mwasiñ atu, nañ gic lau nañ sêti Kilisi ndê, nañ ñawaê. ¹⁵ Gauc nem yom nañ Anötö sôm bocdec bu:

Acsalô lec mac bu añgô Anötö awha, nañ ayob bu asôj dañamsuñ ahuc têj inj dom, tôm lau Israel-ña sêkôm têj ndoc sêli dau sa têj inj.
[BW 95:7b-8]

¹⁶ Añgô su nañ! Lau nañ sêngô Anötö awha magoc sêli dau sa têj inj, ñac asa? Ñac lau nañ

Moses wê ɳac sêsa akêŋ gameŋ Isip-ŋga sêmeŋ.
17 Ma lau naŋ Anötö tac ɳandê têŋ ɳac gitôm yala 40,
 ɳac asa? ɳac lau naŋ sêkôm sac ɳapaŋ, ma sêmbac
 ndu sêyêc gameŋ sawa. **18** Ma lau bocke dec Anötö
 kêmatiŋ yom tidôŋ pi ɳac, ma sôm bu ɳac oc sêtap
 têm naŋ inj kêyalinj sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa
 dom? Inj sôm yom dinaŋ hêganôŋ lau naŋ daŋgapêc
 têŋ inj. **19** Yom dau tôt tiawê têŋ yac bu ɳac sêtôm
 dom bu sêtap inj ndê têm sêŋwhaŋ dau-ŋga sa, ɳahu
 bu ɳac sêkêŋ whiŋ dom.

4

Anötö oc kêŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêŋwhaŋ dau

1 Yom naŋ Anötö gic bata pi têm tu inj ndê lau
 sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ gacgeŋ yêc. Tu dinaŋ-ŋga
 dayob dauŋ ɳapep bu Anötö lic yac hoŋ datôm bu
 datap mwasinj dau sa, ma yac neŋ daŋ so gêŋ dau
 dom. **2** Bu ɳawaê ɳayham pi gêŋ naŋ Anötö gic bata,
 naŋ yac daŋô su, gitôm abanji Israel-ŋga sêŋgô
 yom naŋ inj gic bata têŋ ɳac. ɳac sêŋgô, magoc
 sêkêŋ whiŋ dom, ma bocdinaŋ yom dau gêm ɳac
 sa dom. **3** Bu yac lau naŋ dakêŋ whiŋ, naŋ datôm
 bu datap Anötö ndê mwasinj taŋwhaŋ dau-ŋga sa,
 magoc lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ oc sêso, tôm
 Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Tu anenj atac ɳandê-ŋga dec kamatiŋ yom tidôŋ
 bocdec bu, “Nac oc sêtap têm naŋ aõ kayaliŋ sa
 tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom.” **[BW 95:11]**

Têm dau Anötö kêmatiŋ tidôŋ têŋ ndoc inj kêŋ
 undambê ti nom, ma gic dabiŋ gêŋ hoŋ. **4** Bu yêc
 Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sêto yom daŋ pi
 bêc ti-7-ŋga bocdec bu:

Têŋ bêc ti-7-ŋga Anötö ndê mwasiŋ hon pacndê,
ma iŋ kêwhaŋ dau. [Gen 2:2]

5 Ma iŋ sôm yom pi lau daŋgapêc, tôm yom naŋ
gato yêc ŋahô-ŋga su, naŋ yêc bocdec bu:

Nac oc sêtap têm naŋ aō kayalin sa tu sêŋwhaŋ
dau-ŋga, naŋ sa dom. [BW 95:11]

6 Bocdinaŋ Anötö ndê mwasiŋ taŋwhaŋ dauŋ-
ŋga gacgeŋ yêc tu bu lau têm kwahic dec-ŋga sêtap
sa-ŋga. Anötö gic bata mwasiŋ dau têŋ abanji
Israel-ŋga, ma sêŋgô ŋawaê ŋayham pi gêŋ dau,
magoc sêtap sa dom, ŋahu bu ŋac daŋgapêc têŋ iŋ.

7 Ma tiŋambu yala daēsam giŋga su, goc Anötö sôm
ndê yom sa Kiŋ Dawid whasun, tôm gato su bocdec
bu:

Acsalô lec mac bu aŋgô Anötö awha, naŋ ayob
bu asôŋ daŋamsuŋ ahuc têŋ iŋ dom. [BW
95:7b-8]

Gêŋ dau tôc asê bu Anötö kêmatiŋ têm wakuc bu
lau sêŋgô iŋ awha ma sêsôc ŋapu, dec sêtap iŋ ndê
mwasiŋ sêŋwhaŋ dau-ŋga sa. Ma têm dau, iŋ bêc
dau dindec.

8 Yom hon dinan hêganôŋ têm naŋ Josua wê
abanji Israel-ŋga sêsôc gameŋ Kanan-ŋga si dom.
Bu bocdinaŋ, dec Anötö oc sôm yom tiŋambu, pi
têm daŋ tiyham tu dakêŋ daŋaŋ iŋ ndê awha-ŋga
lec dom. **9** Tu dinan-ŋga taŋyalê bu Anötö ndê lau
si têm sêŋwhaŋ dau-ŋga gacgeŋ yêc, tôm bêc ti-7-
ŋga naŋ Anötö dau kêwhaŋ dau. Ma yac lau têm
kwahic dec-ŋga datôm bu datap têm dau sa. **10** Bu
asa naŋ tap Anötö ndê mwasiŋ êŋwhaŋ dauŋ-ŋga

sa, naŋ kêwhaŋ dau yêc iŋ dau ndê gweleŋ,* tôm Anötö dau kêwhaŋ dau têŋ ndoc iŋ ndê gweleŋ kêŋ undambê ti nom-ŋga pacndê. **11** Tu dinaŋ-ŋga dec taŋsahê ŋaŋga bu datap mwasin dinan sa, ma dayob dauŋ ŋapep bu yac neŋ dan̄ danguapêc têŋ Anötö ndê yom, ma peŋ tôm abanji Israel-ŋga dom.

12 Yac datôm dom bu taŋsau Anötö. Bu iŋ ndê yom iŋ gitôm gêŋ tali, ma kôm gweleŋ ti ŋaclai mbo. Yom dau iŋ ŋamata hôc gêlêc bien ŋamata dan̄ga lulu su, naŋ gitôm bu kuŋ yac ma sê yac neŋ ŋalôm ŋagêŋ hoŋ kic-kic. Ma ŋalêŋ tigeŋ Anötö ndê yom gitôm bu êŋsahê yac neŋ gauc ti gêŋ hoŋ naŋ yêc yac neŋ ŋalôm ma kôm gweleŋ pi yac neŋ gatuŋ. **13** Gêŋ nom-ŋga me undambê-ŋga dan̄ oc tôm bu sin̄ dau têŋ Anötö dom. Kwahic dec iŋ gêlic gêŋ hoŋ yêc awê eŋ, ma têŋ têm ŋambu-ŋga yac tigen-
tigeŋ oc dalhac iŋ aŋgô-ŋga bu dawhê gêŋ hoŋ naŋ dakôm, naŋ sa têŋ iŋ.

Yisu ti yac neŋ dabuŋsiga atu

14 Yac neŋ dabuŋsiga atu mbo, naŋ Yisu, Anötö Atu dau. Iŋ pi undambê gi su ma kalhac Anötö aŋgô-ŋga. Bocdinaŋ iŋ ŋayham bu yac gauc nem iŋ ŋapan tu bu puc yac dôŋ ma dasap yom ŋandô naŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêhoc asê pi Kilisi, naŋ dôŋ ŋaŋga. **15** Bu yac neŋ dabuŋsiga dau kêsaŋhê lêtôm ti saê hoŋ tôm yac taŋsahê, magoc iŋ kôm sac dan̄

* **4:10:** Lau daēsam gauc gêm bu yom dau hêganôŋ lau sêmbac ndu ma sêŋwhaŋ dau yêc gweleŋ nom-ŋga lec dom. Iŋ hêganôŋ lau naŋ sêtap Anötö ndê mwasin nem ŋac si-ŋga sa, ma sêŋyalê bu iŋ gêlic ŋac tôm lau gitêŋ tu ŋac si sêkêŋ whiŋ-ŋga. Bocdinaŋ sêŋwhaŋ dau yêc gweleŋ naŋ ŋac dau sêkôm muŋ-ŋga, naŋ sêŋsahê bu sêti lau gitêŋ ŋa ŋac dau si licwalô, ma ŋa lêŋ yomsu-ŋga.

dom. Bocdinaŋ dec inj gitôm andô bu tawalô yac ma nem yac sa. ¹⁶ Tu dinaŋ-ŋga datigasuc yac neŋ mwasiŋ ɻadau Anötö ti neŋ atac pa su, tu bu datap inj ndê tawalô sa-ŋga, ma tu datap inj ndê mwasiŋ sa bu puc yac dôŋ têŋ têm bocke naŋ lêtôm me saê tap yac sa.

5

Yom pi dabuŋsiga nom-ŋga

¹ Lau Israel-ŋga sêŋyalinj lau sa sêti si dabuŋsiga atu-tu bu sênen akiŋ Anötö sênen ɻac aŋgô, ma bu sêkêŋ da tidaу-tidaу ma da ya ô lau si sac ɻagêyô-ŋga. Ma ɻagac bocke naŋ sêŋyalinj inj sa ti dabuŋsiga atu, naŋ ɻamalac gitôm inj ndê asidôwai Israel-ŋga. ² Inj ndê gauc ti licwalô gitôm ɻac si, ma bocdinaŋ inj gitôm bu tawalô ti kôm mêtê malô têŋ lau gauc pôc ma lau naŋ sêŋkuc Anötö ndê lêŋ ɻapep dom. ³ Ma tu inj gitôm inj ndê asidôwai nom-ŋga, dec inj gic waê bu kêŋ da ya ô dau ndê sac ɻagêyô, ma tu lau si-ŋga bocdinaŋ. ⁴ Gweleŋ dabuŋsiga-ŋga inj gwelenj tiwaê, ma oc tôm dom bu ɻamalac daŋ kôc gwelenj dau sa tôm inj dau ndê atac whinj. Anötö bu êŋyalinj inj sa tôm inj kêgalêm ti kêyalinj Aron sa, dec oc tôm bu inj ti dabuŋsiga atu.

Kilisi ndê gwelenj dabuŋsiga-ŋga

⁵ Njalêŋ tigeŋ Kilisi po dau sa bu ti dabuŋsiga atu dom. Magoc Anötö dau kêyalinj inj sa, ma sôm yom têŋ inj, tôm sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aö neŋ atuŋgac solop, ma aö gati
am Damam. *[BW 2:7]*

⁶ Ma Anötö ndê yom daŋ tiyham naŋ sôm têŋ Kilisi bocdec bu:

Am dabuñsiga mbo ɳapaŋ-ŋga, naŋ kêkuc dabuñsiga atu Melkisedek.* [BW 110:4]

⁷ Têŋ ndoc Yisu meŋ mbo nom tôm ɳamalac, naŋ iŋ teŋ mbec daêsam ti tasulu, ma mbwêc awha atu têŋ Anötö, naŋ ndê ɳaclai yêc tôm bu êŋgaho iŋ su yêc ɳandê dambac ndu-ŋga. Ma tu iŋ toc Anötö sa ma sôc iŋ ndê yom hoŋ ɳapu-ŋga, dec Anötö kôc iŋ ndê mbec sa. ⁸ Yisu iŋ Anötö ndê Atu yomandô, tigeŋ iŋ meŋ ti ɳamalac, ma ɳandê naŋ iŋ hôc dec kêdôhôŋ iŋ pi lêŋ daŋaŋ wambu Anötö-ŋga. ⁹ Lêŋ dinan gic dabiŋ iŋ bu ti lau naŋ daŋaŋ wambu iŋ, naŋ si ɳahu sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ɳac si, ti sêndöc tali ɳapaŋ-ŋga sa. ¹⁰ Ma bocdinaŋ dec Anötö kêyalin iŋ sa ti lau si dabuñsiga atu, naŋ kêkuc Melkisedek.

Dayob dauŋ bu dakêŋ whiŋ tôm balêkoc dedec ɳapaŋ dom

¹¹ Yom daêsam yêc tu yac asôm pi Melkisedek lu Kilisi-ŋga, magoc yac alic bu mac nem daŋamsuŋ kwa ɳaŋga, ma oc tôm dom bu mac anjyalê yom dau ɳapep. ¹² Bu mac akêŋ whiŋ ɳasawa baliŋ su, ma oc tôm bu mac andôhôŋ yom ɳandô pi Kilisi têŋ lau ɳatô. Magoc mbasi. Mac nem gauc sa dom pi Anötö ndê yom naŋ sêndôhôŋ têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga wakuc, ma tu dinan-ŋga mac apônda lau bu sêndôhôŋ mac tiyham. Mac atôm balêkoc dedec

* **5:6:** Aron ti lau Israel-ŋga si dabuñsiga hoŋ sêsa akêŋ Liwai ndê ton, magoc Yisu sa akêŋ Juda ndê ton kêkuc iŋ apanjac Kiŋ Dawid. Melkisedek bocdinaŋ iŋ sa akêŋ Liwai ndê ton dom. Inj Kiŋ Salem-ŋga (alic Gen 14:18), magoc Anötö sam iŋ bu Anötö ɳaclai ti ɳawasi ɳadau ndê dabuñsiga. Tu dinan-ŋga dec ɳgac naŋ to Hibru sam Yisu bu dabuñsiga kêkuc Melkisedek.

naŋ sêñôm su ɻapaŋ, ma sêtôm dom bu sêneŋ gö me bockoc. ¹³ Ma lau naŋ sêtôm balêkoc dedec naŋ sêñôm su ɻambwa, naŋ sêtôm dom bu sêñyalê mêtê bocke inj mêtê gitêŋ me mêtê sac. ¹⁴ Magoc lau naŋ sêsap Anötö ndê yom dôŋ ma sêndôhôŋ ɻapaŋ, naŋ sêtôm bu sêñyalê ɻayham ma sac, ma sêtôm lau atutu naŋ sêneŋ gêŋ daneŋ-ŋga ɻanŋga.

6

¹⁻² Gauc nem yom pi Kilisi naŋ tandôhôŋ têŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ tiwakuc. Tandôhôŋ ɻac bu sêñem si ɻalôm kwi, ma sêhu mêtê sac naŋ gic waê bu sêniŋga, naŋ siŋ, ma sêkêŋ whiŋ Anötö. Tandôhôŋ ɻac pi busaŋgu ma pi mêtê dakêŋ amaŋ sac lau-ŋga, yom datisa akêŋ lau batê-ŋga, ma yom pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-ŋga, naŋ inj oc kic ɻac si yom pi gameŋ bocke bu sêndöc ɻapaŋ-ŋga. Magoc yom hoŋ dinaj gic lau sêkêŋ whiŋ-ŋga wakuc ɻawaê, ma aö tac whiŋ bu dasôm yom kaiŋ dinaj ɻapaŋ dom. Aö tac whiŋ bu dalom yom naŋ gic lau sêkêŋ whiŋ ɻanŋga-ŋga ɻawaê. ³ Ma Anötö bu lic ɻayham, dec yac oc dakôm bocdinaj.

Puc dahu neŋ dakêŋ whiŋ siŋ dom-ŋga

⁴ Namalac naŋ bu kêŋ whiŋ Yisu, magoc tiŋambu puc dômbwê inj, naŋ dec oc ɻalêŋ ɻawapac bu danem inj kwi tiyham. Yomandô. Asa naŋ kêyalê Kilisi ndê ɻawaê ɻayham tidôŋ su, ma tap mwasiŋ undambê-ŋga sa, ma kôc ɻalau Dabuŋ su, ⁵ ma ɻgô Anötö ndê yom ma kêsahê bu yom ɻayham, ma gêlic Anötö ndê ɻaclai atu naŋ inj oc tôc tiawê têŋ têm ɻambu-ŋga, ⁶ magoc tiŋambu tec gêŋ hoŋ dinaj ma hu ndê kêŋ whiŋ siŋ, dec oc ɻalêŋ ɻawapac bu danem inj kwi

tiyham. Bu iŋ kēsahê mwasiŋ hoŋ dinaŋ su, magoc tiŋambu puc dōmbwê, naŋ tôm iŋ dau bu ndic Anötö ndê Atu pi a gicso tidim tilu-ŋga, ma su iŋ susu yēc lau hoŋ aŋgô-ŋga. Ma tu dinaŋ-ŋga dec iŋ gic waê bu niŋga.

⁷ Namalac naŋ kēsahê Anötö ndê mwasiŋ tidaudau, ma sa ndê lēŋ kēkuc Anötö ndê atac whiŋ, naŋ gitôm ôm naŋ u gic sip ŋapaŋ e gêm ŋandô ŋayham tu ŋadau-ŋga. Anötö oc nem mbec ŋamalac kaiŋ dinaŋ. ⁸ Ma ôm naŋ u gic sip ŋapaŋ, magoc kwaŋ ŋakwa-ŋakwa ŋambwa hōc ahuc, naŋ ôm ŋadau oc lic bu nom sac, ma pucbo iŋ bu tisac, ma kēŋ ya neŋ su.

⁹ O yac mba lau atac whiŋ-ŋga, yac asôm yom dinaŋ bu akēŋ puc mac, magoc yac akēŋ whiŋ bu mac oc asa nem lēŋ ŋapep, ma akôm mêtê naŋ gic lau naŋ sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ŋac si-ŋga sa su, naŋ ŋawaê. ¹⁰ Bu Anötö kôm mêtê gitêŋ eŋ, ma gweleŋ naŋ mac akôm ŋapaŋ am iŋ aŋgô, tu bu anem akiŋ lau dabuŋ, ma atôc nem atac whiŋ ŋac-ŋga asê, naŋ iŋ oc tôm dom bu êŋlhîŋ siŋ. ¹¹ Yac atac whiŋ bu mac lau tigen-tigen asap nem lêŋ ŋayham dinaŋ dôŋ ŋapaŋ. Akôm bocdinaŋ e mac nem têm ambo nom-ŋga pacndê, dec mac oc atap mwasiŋ atu naŋ mac akēŋ batam ambo, naŋ sa. ¹² Yac atec bu mac lic ŋakam sa e mac nem akēŋ whiŋ ŋandô mba. Akôc gauc pi lau naŋ sêlhac ti atac lu-lu dom, ma sêsap si sêkêŋ whiŋ dôŋ e sêtap mwasiŋ atu naŋ Anötö gic bata têŋ ŋac, naŋ sa. Aŋkuc lau kaiŋ dinaŋ si lêŋ, bu iŋ dôhôŋ ŋayham.

Yom naŋ Anötö gic bata, naŋ tidôŋ su

13 Gauc nem yom naŋ Anötö gic bata tēŋ Abraham. Anötö puc yom dau dōŋ ŋa iŋ dau ndê ŋaê, ŋahu bu ŋaê daŋ naŋ hōc gēlēc iŋ ndê ŋaê su, naŋ yēc dom. Iŋ gic bata yom tēŋ Abraham, tōm sēto yēc bocdec bu:

14 Yomandô aö wanem mbec am, ma wakôm am nem wakuc sēŋsôwec sēti daēsam ŋandô. *[Gen 22:17]*

15 Ma tiŋambu Abraham kalhac ti atac lu-lu dom, ma hōŋ yom dau ŋa-ŋandô e iŋ tap sa.

16 Mac aŋyalê lau nom-ŋga si lēŋ sêmatiŋ yom tidōŋ-ŋga. Nac oc sêta ŋamalac naŋ ndê ŋaclai hōc gēlēc ŋac dau si su, naŋ ndê ŋaê asê tu bu sêpuc si yom dōŋ-ŋga. Ma ŋalêŋ dinaŋ oc tōm dom bu ŋamalac daŋ sêô ŋac si yom me sêseŋ su. **17** Ma ŋalêŋ tigeŋ Anötö puc yom naŋ iŋ gic bata tēŋ Abraham, naŋ dōŋ ŋa iŋ dau ndê ŋaê. Ŋahu bu iŋ bu tōc asê tēŋ yac lau naŋ dawēkain yom naŋ iŋ gic bata tēŋ Abraham, naŋ ŋa-ŋandô, bu iŋ gitōm dom bu kac ndê awha kwi-kwi pi lēŋ naŋ iŋ gic bata tu êmwasiŋ yac-ŋga. **18** Ŋalêŋ dinaŋ Anötö gic bata yom, ma puc yom dau dōŋ. Iŋ gitōm dom bu sen gēŋ lu dinaŋ su, me êŋsau yac. Ma bocdinan yom dau gitōm bu puc yac lau naŋ datēŋ Anötö ta, ma taŋkwê iŋ bu nem yac sa, naŋ dōŋ. Dalhac ŋaŋga, ma dahōŋ ŋandô ŋayham naŋ dakēŋ bataŋ dambo, naŋ ti atac pa su.

19-20 Ŋandô ŋayham naŋ dakēŋ bataŋ dambo, naŋ ŋahu Yisu Kilisi. Ma yac neŋ dakēŋ bataŋ iŋ gitōm aŋga ŋadehe naŋ ndōc teŋ, ma teŋ yac dōŋ dalhac teŋ. Ma po aŋga-ŋga sô yac dōŋ tam damiŋ Yisu. Ma tōm lau Israel-ŋga si dabuŋsiga ŋamata-ŋga sip po baliŋ ŋambu-ŋga yēc Anötö ndê lōm dabuŋ bu sôc Ŋalōm Dabuŋ Andô ndi, dec Yisu muŋ yac pi

undambê gi su, ma kalhac Anötö aŋgô-ŋga gitôm yac neŋ dabuŋsiga atu. Bu iŋ ti yac neŋ dabuŋsiga naŋ kékuc Melkisedek, ma iŋ oc mbo ŋapanj.

7

Yom pi dabuŋsiga atu Melkisedek

¹ Melkisedek iŋ Kiŋ Salem-ŋga, ma Anötö, Naclai ti N̄awasi N̄adau ndê dabuŋsiga atu. Iŋ tap Abraham sa ma gêm mbec iŋ tēŋ ndoc Abraham ku kiŋ naŋ sēŋgaho iŋ nēsip Lot su, naŋ dulu, ma kēsēlēŋ bu mbu tēŋ iŋ ndê gameŋ ndi. ² Ma Abraham whê wapa naŋ iŋ kēgaho su yēc kiŋ dinaj amba, naŋ kōc gi toŋ amanju, dec kēŋ toŋ danj tēŋ Melkisedek, ma iŋ dau kōc toŋ 9. Naē Melkisedek ŋahu bu Kiŋ Lēŋ Gitēŋ-ŋga, ma ŋaē Kiŋ Salem-ŋga ŋahu bu Kiŋ Yom Malō-ŋga. ³ Yēc Anötö ndê yom naŋ sēto yēc, naŋ datap yom danj sa pi Melkisedek dinda me damba me apai si ŋadēnaŋ dom. Ma datap yom danj sa pi iŋ ndê bēc dinda kōc iŋ-ŋga me bēc mbac ndu-ŋga dom. Magoc tōm Anötö ndê Atu naŋ mbo ŋapanj, ma iŋ ndê tēm oc pacndē dom, naŋ dalic Melkisedek gitôm dabuŋsiga mbo ŋapanj-ŋga.

Melkisedek hôc gêlēc lau dabuŋsiga akēŋ Liwai ndê toŋ, naŋ su

⁴ Alic gēŋ naŋ tōc asê bu Melkisedek iŋ dabuŋsiga ti waē atu. Abraham iŋ lau Israel-ŋga hoŋ si damba, magoc iŋ toc Melkisedek sa tēŋ ndoc iŋ whê wapa naŋ iŋ kēgaho su yēc ŋacyo amba, naŋ kōc gi ti toŋ amanju, ma kēŋ toŋ danj tēŋ iŋ. ⁵ Ma gauc nem lau akēŋ Liwai ndê toŋ, naŋ sēti dabuŋsiga. Lau Liwai dau, ti lau Israel-ŋga hoŋ sēsa akēŋ Abraham, magoc ŋac si yomsu danj sōm tidōŋ

bu lau Liwai si asidôwai sêwhê si gêj kôc ndi toŋ amanju, ma sêkêj toŋ danj têŋ lau Liwai. ⁶ Magoc Melkisedek, naŋ sa akêj Liwai ndê toŋ dom, naŋ kôc wapa toŋ danj yêc ɻac hoŋ apaŋgac Abraham, ɻagac naŋ Anötö kêmatiŋ pwac whinj inj. Ma tiŋambu Melkisedek gêm mbec Abraham. ⁷ Ma yac hoŋ tanjyalê bu ɻamalac naŋ gêm mbec lau ɻatô, naŋ ndê waê hôc gêlêc lau naŋ inj gêm mbec, naŋ si su. ⁸ Ma alic su naŋ. Lau dabuŋsiga akêj Liwai ndê toŋ sêkôc wapa toŋ danj yêc ɻac si asidôwai Israel-ŋga, magoc ɻac sêmbac ndu. Magoc Melkisedek kôc wapa toŋ danj yêc ɻac hoŋ si apaŋgac Abraham, ma datap yom danj sa pi Melkisedek ndê bêc mbac ndu-ŋga yêc Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ dom. ⁹ Ma gêj danj whinj. Liwai ndê lau wakuc naŋ sêti dabuŋsiga ma sêkôc wapa toŋ danj yêc lau Israel-ŋga, naŋ oc tôm bu dasôm bu ɻac dau sêtoc Melkisedek sa, ma sêkêj wapa toŋ danj têŋ inj. ɻahu bu lau Liwai si apaŋgac Abraham kêj wapa toŋ danj têŋ Melkisedek gêm ɻac hoŋ anjô. ¹⁰ Bu têŋ têm Melkisedek tap Abraham sa, naŋ Liwai dau yêc Abraham ndê dac dôj yêc.

Yisu ndê gweleŋ dabuŋsiga-ŋga hôc gêlêc lau Liwai si su

¹¹ Aron ma lau hoŋ akêj Liwai ndê toŋ naŋ sêti dabuŋsiga Israel-ŋga, naŋ si sakiŋ ɻahu yêc pwac akwa yomsu-ŋga. Magoc sakiŋ dau gitôm dom bu ndic dabij Anötö ndê lau. Tu dinaŋ-ŋga dec Anötö kêj Yisu ti dabuŋsiga naŋ ndê sakiŋ kékuc lau Liwai si dom, magoc kékuc Melkisedek ndê. ¹² Anötö kêj sakiŋ wakuc ô lau Liwai si, ma bocdinaŋ dec inj gic waê bu kêj yomsu wakuc bu

puc sakiŋ wakuc dau dōŋ. ¹³ Bu Yisu, naŋ yom dindec hēganōŋ, naŋ sa akēŋ Liwai ndê toŋ dom. Inj sa akēŋ lau Israel-ŋga si toŋ daŋ dau-ŋga, naŋ si daŋ ti dabuŋsiga dom. ¹⁴ Mba. Yac tanyalê su bu yac neŋ Pômdau sa akēŋ Juda ndê toŋ. Ma Moses to yom daŋ naŋ hēganōŋ lau akēŋ Juda ndê toŋ bu sêti dabuŋsiga-ŋga lec dom. ¹⁵ Magoc Yisu ti dabuŋ-siga kêkuc Melkisedek, dec tōc asê tiawê bu inj dabuŋsiga pwac wakuc-ŋga. ¹⁶ Yisu ti dabuŋsiga kêkuc yomsu naŋ kēŋ gwelenj dau tēŋ Liwai ndê wakuc tawasê, naŋ dom. Magoc inj ti dabuŋsiga tu ḥaclai mbo tali ḥapan-ŋga naŋ Anötö kēŋ tēŋ inj-ŋga. ¹⁷ Bu Anötö ndê yom whê gēŋ dau sa, tōm sêto yēc bocdec bu:

Am dabuŋsiga mbo ḥapan-ŋga, kêkuc dabuŋsiga
atu Melkisedek. *[BW 110:4]*

¹⁸ Bocdinaŋ yomsu akwa naŋ hēganōŋ lau Liwai si gwelenj dabuŋsiga-ŋga, naŋ Anötö seŋ su. Nahu bu yomsu dau ndê ḥanja mba, ma tōm dom bu nem lau daŋ sa. ¹⁹ Yomandô. Sakin pwac akwa-ŋga dinaŋ gic dabiŋ gēŋ daŋ me kōm tisolop su dom. Magoc Kilisi ndê sakiŋ dabuŋsiga-ŋga hōc gēlēc sakin akwa dinaŋ su, ma gēm ḥandô ḥayham tu dakēŋ bataŋ-ŋga, ma ti lēŋ datigasuc Anötö-ŋga.

²⁰ Ma Anötö sōm tidōŋ bu Yisu oc ti dabuŋsiga bu mbo ḥapan. Inj kēmatiŋ yom bocdinaŋ pi lau dabuŋsiga naŋ sêsa akēŋ Liwai ndê toŋ, naŋ dom. ²¹ Magoc inj kēmatiŋ yom tēŋ Yisu, tōm sêto yēc bocdec bu:

Pômdau sōm yom tidōŋ su, ma inj oc seŋ yom dau su dom. Yom dau bocdec bu, “Am dabuŋsiga mbo ḥapan-ŋga.” *[BW 110:4]*

22 Bocdinaŋ Anötö kêmatiŋ pwac wakuc naŋ hôc gêlêc pwac akwa su. Ma iŋ sôm yom tidôŋ pi Yisu, dec kêyaliŋ iŋ sa ti pwac wakuc dau ɻadau.

23 Dabuŋsiga daêsam sem gweleŋ sêmbo pwac akwa ɻapu, ɻahu bu daŋ bu mbac ndu, naŋ daŋ oc kôc iŋ ndê mala. **24** Magoc Yisu ndê gwelen dabuŋsiga-ŋga oc yêc ɻapaŋ, ɻahu bu iŋ mbo tali ɻapaŋ. **25** Ma bocdinaŋ lau naŋ sêtigasuc Anötö tu iŋ-ŋga, naŋ Yisu gitôm andô bu nem ɻac si. ɻahu bu iŋ mbo tali ɻapaŋ, ma tôm bu nem ɻac awha têŋ Anötö.

26 Gauc nem yac neŋ dabuŋsiga atu Yisu. Iŋ dabuŋ, iŋ ndê giso mbasi, iŋ ndê lêŋ ɻawasi eŋ, ma Anötö toc iŋ sa hôc gêlêc lau sac nom-ŋga ma kôc iŋ sa pi undambê gi. Tu dinaŋ-ŋga dec iŋ ɻabuŋsiga ɻayham solop, ma gitôm andô bu nem yac sa. **27** Dabuŋsiga nom-ŋga h oŋ sêkêŋ da ya tu sac-ŋga tôm bêc hoŋ. Sêkêŋ tu ɻac dau si sac-ŋga muŋ, goc sêkêŋ tu lau ɻatô si-ŋga kêkuc. Magoc Yisu iŋ bocdinaŋ dom, bu iŋ dau ndê sac mbasi, ma iŋ kêŋ dau ti da tu lau si sac-ŋga dim tigeŋ eŋ. **28** Bu Moses ndê yomsu kêyaliŋ lau sa sêti lau Israel-ŋga si dabuŋsiga atu-tu, naŋ sêpônda gauc ti licwalô, tôm ɻac si asidôwai nom-ŋga. Magoc Yisu, naŋ tiŋambu Anötö sôm yom tidôŋ dec kêyaliŋ iŋ sa ti yac neŋ dabuŋ-siga, naŋ Anötö dau ndê Atu. Ma i ɻa gic dabiŋ Anötö ndê lêŋ nem yac si-ŋga, dec ti dabuŋsiga ɻayham andô, naŋ oc mbo ɻapaŋ.

8

Yisu iŋ dabuŋsiga pwac wakuc-ŋga

¹ Yom hoj naŋ yac asôm, naŋ ɻahu bocdec. Yac neŋ ɻabuŋsiga atu mbo, naŋ ndöc Anötö ɻawasi ti Naclai ɻadau ndê andô-ŋga yêc undambê. ² Ma inj gêm ndê sakiŋ mbo lôm dabuŋ naŋ ɻamalac sêkwê, naŋ dom, magoc mbo lôm dabuŋ ɻandô naŋ Pômdau dau kwê kalhac undambê. ³ Dabuŋsiga atu-tu hoj naŋ lau Israel-ŋga sêryaliŋ ɻac sa, naŋ si gweleŋ bu sêkêŋ da daŋge ti da ya ô sac-ŋga. Tu dinan-ŋga dec Yisu, naŋ ti yac neŋ dabuŋsiga atu, naŋ gic waê bu kêŋ da bocdinaŋ. ⁴ Inj bu mbo nom, dec oc ti dabuŋsiga dom, bu dabuŋsiga nom-ŋga naŋ sêkôm gweleŋ sêkêŋ da-ŋga tôm yomsu sôm, naŋ dec sêmbo. ⁵ Ma lôm dabuŋ naŋ dabuŋsiga nom-ŋga sêkôm gweleŋ sêmbo, naŋ gitôm ɻagatu ɻambwa, naŋ gêm dôhôŋ lôm dabuŋ undambê-ŋga. Bu têŋ ndoc Moses bu kwê bac dabuŋ sa, naŋ Anötö gic atu ma whê sa têŋ inj bocdec bu:

Yob daôm bu êmasaŋ gêŋ hoj êŋkuc ɻagatu naŋ
gatôc têŋ am yêc Lôc Sainai. *[Eks 25:40]*

⁶ Magoc sakiŋ naŋ Anötö kêŋ têŋ Yisu, naŋ hôc gêlêc dabuŋsiga pwac akwa-ŋga si sakiŋ. Bu pwac wakuc naŋ Yisu ti ɻa-ŋgac ɻalhu-ŋga, naŋ hôc gêlêc pwac akwa su. Ma gêŋ naŋ pwac wakuc gic bata bu datap sa, naŋ hôc gêlêc pwac akwa ndê su.

⁷ Aŋgô su naŋ. Pwac ɻamata-ŋga bu ɻa-giso mbasi, dec Anötö oc gauc nem bu êmatiŋ pwac wakuc dom. ⁸ Magoc Anötö gêlic ɻagôlinj pwac akwa-ŋga bu gitôm dom, dec sôm yom pi pwac wakuc, tôm sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm, “Alic su naŋ. Bêc oc meŋ sa, naŋ aö
oc wamatiŋ pwac wakuc wawhiŋ lau Israel-

ŋga ma lau †Juda-ŋga.* 9 Oc tôm pwac naŋ kamatinj gawhiŋ ɳac si apai tēŋ ndoc aö amaŋ wê ɳac sêsa akêŋ gameŋ Isip-ŋga sêmeŋ, naŋ dom.

Nac sêšôc aö neŋ yom pwac dinaŋ-ŋga ɳapu dom, ma tu dinan-ŋga dec aö Pômdau gasôm bu wapuc dômwêŋ ɳac.

10 Magoc tēŋ têm pwac akwa-ŋga pacndê, naŋ aö Pômdau, oc wamatiŋ pwac wakuc wawhiŋ lau Israel-ŋga, naŋ bocdec bu. Aö oc wakêŋ neŋ yomsu sip ɳac si ɳagulu, ma wato sip ɳac si ɳalôm. Aö oc watî ɳac si Anötö, ma ɳac oc sêti aö neŋ lau.

11 Têŋ dinaŋ, oc tôm dom bu ɳamalac danj êndôhôŋ iŋ ndê asidôwai me lau meŋpanj iŋ-ŋga, ma sôm têŋ ɳac, ‘Anyalê Anötö ma akôc iŋ sa ti mac nem Pômdau.’ Nahu bu aö neŋ lau hoŋ oc sêŋyalê aö, lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhiŋ.

12 Ma aö oc taŋwalô ɳac, ma wasuc ɳac si giso kwi, ma gauc nem ɳac si sac tiyham dom.” *[Jer 31:31-34]*

13 Anötö sam gêŋ dau bu pwac wakuc, ma ɳalêŋ dinaŋ iŋ tôt asê bu pwac ɳamata-ŋga tiakwa su. Ma gêŋ naŋ tiakwa su, naŋ kêpiŋ bu hê su ninga.

9

Israel si lôm dabuŋ ɳasakiŋ

* **8:8:** Lau hoŋ naŋ Anötö kêyalinj ɳac sa sêti iŋ ndê, naŋ dasam ɳac bu lau Israel-ŋga. Magoc muŋ-ŋga sêwhê dau kôc gi toŋ lu, naŋ sêsam bu Israel ma Juda, ma toŋ tigeŋ-tigeŋ sêŋyalinj dau si kiŋ sa tu nem gôlinj ɳac-ŋga. Alic 1 Kiŋ 11:9-13, 31-39; 12:20-24; Ais 11:12; ma Jer 3:18.

¹ Têj têm Anötö kêmatinj pwac ñamata-ŋga whinj lau Israel-ŋga, naŋ iŋ kêj yomsu pi lêj sênem akinj iŋ-ŋga, ma pi tbac dabuŋ naŋ sêkwê yêc nom. ² Nalôm lu sêyêc bac dabuŋ ñalôm. Nalôm ñamata-ŋga sêsam bu Ñalôm Dabuŋ, ma yakaiŋ ti denj da-ŋga ma bolom da-ŋga sêyêc ñalôm dinaj. ³ Ma sêkêŋ po balinj d aŋ kêgalêŋ bu whê ñalôm ñamata-ŋga ma tilu-ŋga kôc. Ma ñalôm tilu-ŋga sêsam bu Ñalôm Dabuŋ Andô. ⁴ Yêc ñalôm tilu-ŋga, alta gol naŋ sêkêŋ da ñamalu ñayham pi, ma apa pwac yomsu-ŋga sêyêc. Apa dau sêmasaŋ ña a, ma sêmpaŋ ahuc ña gol. Sêkêŋ lônj gol daŋ ti bolom mana, ma Aron ndê tôc naŋ mun-ŋga ñasili puc pi meŋ, ma hoc lu naŋ Anötö to yomsu amanju pi, naŋ sêyêc apa pwac-ŋga dau ñalôm. ⁵ Sêmasaŋ aŋela ñagatu lu naŋ sêsam bu aŋela Anötö ndê ñawasi-ŋga, naŋ sêlhac apa dau ñahô. Sêmasaŋ inlu ñamakê galam kêgatöc apa dau ñampêlhu naŋ sêsam bu Anötö ndê pôŋ suc sac kwi-ŋga, naŋ ahuc. Ma gêŋ daêsam yêc, magoc tôm dom bu yac awhê sa yêc bapia dindec.

⁶ Têj ndoc sêmasaŋ gêŋ hoŋ dinaj su, naŋ dabuŋsiga sem si gwelenj sêšôc sêsa sêmbo ñalôm ñamata-ŋga tôm bêc hoŋ. ⁷ Magoc tðabuŋsiga ñamata-ŋga tawasê sôc ñalôm tilu-ŋga, ma sôc tidim tigeŋ yêc yala tigeŋ ñalôm. Ma têj bêc tigeŋ dinaj, inj sôc gi ma kôc dac tôhôŋ, bu kêŋ ti da tu sac-ŋga. Inj kêŋ tu dau-ŋga, ma tu sac naŋ Anötö ndê lau sêŋyalê dom ma sêkôm-ŋga. Inj bu kôc dac dom, dec oc tôm dom bu inj sôc ndi. ⁸ Ñalêŋ dinaj Ñalau Dabuŋ bu whê yom sa têj yac pi pwac akwa bocdec bu. Inj tôc asê bu ñalêŋ mba bu lau sêšôc

Nalôm Dabuŋ Andô sêndi, têŋ têm dabuŋsiga sêŋkuc sakiŋ pwac akwa-ŋga, ma lôm dabuŋ pwac akwa-ŋga kalhac dôŋ kalhac.

⁹ Sakiŋ pwac akwa-ŋga dinaj inj ti dôhôŋ têŋ yac lau têm kwahic dec-ŋga. Ma tôc asê têŋ yac bu da danje ti da ya naŋ dabuŋsiga sêkêŋ tu lau-ŋga, naŋ gitôm dom bu kôm lau dau si ŋalôm timalô tu ŋac si sac-ŋga. ¹⁰ Bu sakiŋ dinaj ti ŋa-yomsu hoŋ hêganôŋ gêŋ daneŋ ti danôm-ŋga, ma lau Israel-ŋga si lêŋ sêŋgwasinj dau ŋawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. Ma gêŋ hoŋ dinaj inj gêŋ ŋamlic-ŋga ŋambwa, bu yêc e pwac wakuc naŋ Anötö kêŋ tu nem gôliŋ yac-ŋga, naŋ meŋ sa su naŋ.

Dac Pwac Akwa ma Pwac Wakuc-ŋga

¹¹ Magoc Kilisi meŋ ti dabuŋsiga atu, naŋ ndê sakiŋ ŋa-ŋandô ŋayham meŋ sa su. Ma lôm dabuŋ naŋ inj sôc gi, naŋ ŋayham kêlêc ma hôc gêlêc lôm dabuŋ naŋ ŋamalac amba sêkwê kalhac nom din-dec, naŋ su. ¹² Inj gacgeŋ sôc lôm dau Nalôm Dabuŋ Andô gi, magoc inj kôc makao ŋatu me naniŋ gapoc si dac bu kêŋ ti da ô sac-ŋga dom. Inj sôc gi tidim tigeŋ, ma kêŋ dau ndê dac tu bu nemlhi yac neŋ sac ŋatôp, dec kêmasaŋ lêŋ dambo taŋli ŋapaŋ-ŋga.

¹³ Pwac akwa yomsu-ŋga sôm bu lau Israel-ŋga si dabuŋsiga sêkôc naniŋ gapoc ti makao gapoc ŋadac, ma sêŋgaluŋ whinj makao ŋatu dinda naŋ sêpec ti da ya naŋ ŋagasi, goc sêmbalip pi lau bu kôm ŋac sêti dabuŋ ma ŋamlic ŋawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga.* ¹⁴ Magoc Kilisi, naŋ ndê giso mbasi andô, ma kêŋ

* **9:13:** Ŋac si mêtê dinaj hêganôŋ ŋamalac naŋ kêmasec awhê me ŋac batê, dec kôm inj ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. Alic Nam 19:1-22 yêc Yom Lêŋsêm Akwa.

dau ti da tēj Anötö tôm Nalau mbo ɳapan-ŋga puc
inj dōj, naŋ ndê dac hôc gêlêc dac pwac akwa-ŋga,
ma gêm yac sa ɳandô. Nahu bu inj ndê dac kêmasaŋ
yac neŋ ɳalôm ɳawasi sa, ma kêgwasiŋ m êtê sac naŋ
gic waê lêŋ dandinjaŋ-ŋga, naŋ su. Ma bocdinaj
datôm bu danem akiŋ Anötö Tali ɳadau ti atac pa
su ej. ¹⁵ Kilisi kêmasaŋ lêŋ dinaj, ma bocdinaj
kwahic dec inj kalhac Anötö ma lau nom-ŋga ɳalhu
bu ti pwac wakuc ɳadau. Inj ndê mbac ndu gêmlhi
lau naŋ sêmbo pwac akwa ɳapu, naŋ si sac ɳatôp,
ma kêgapwêc ɳac su yêc sakiŋ mêtê sac-ŋga. Ma
tu dinaj-ŋga ɳac oc sêtap gameŋ sêndöc t ali-ŋga
naŋ Anötö gic bata têj ɳac, ma kêgalêm ɳac sa bu
sêwêkaiŋ, naŋ sa.

¹⁶⁻¹⁷ Gauc nem lau nom-ŋga si lêŋ sêmatiŋ pwac
pi wapa lêŋsêm-ŋga. Lau naŋ bu sêwêkaiŋ ɳamalac
daŋ ndê wapa lêŋsêm, naŋ oc sêtap gêj daŋ sa dom
e sêŋyalê pi ɳandô bu ɳamalac dau mbac ndu su. Inj
bu mbo tali, naŋ pwac dinaj ɳayom oc gacgeŋ lhac.
¹⁸ Tu dinaj-ŋga dec pwac akwa yomsu-ŋga sôm
bu lau Israel-ŋga sêndic domba ti makao ndu, ma
ɳadac ti pwac dau ɳahu. ¹⁹ Bu Moses to Anötö ndê
yomsu pwac-ŋga hoŋ sip bapia, ma sam asê têj lau
Israel-ŋga. Goc inj kôc makao ɳatu [ma nanin] ɳadac
ma kêgalun whiŋ bu, sô domba ɳamliclhu kokoc pi
a ɳasaŋgac daŋ, goc kêj sip dac ti bu ma kêbalip pi
bapia dau ma pi lau hoŋ. ²⁰ Ma sôm, “Pwac naŋ
Anötö kêmatiŋ whiŋ mac ma gic atu mac bu asôc
ɳapu, naŋ ɳadac dau dindec.” ²¹ Ma ɳalêŋ tigeŋ inj
kêbalip dac pi lau Israel si bac sênen akiŋ Anötö-
ŋga, ma pi dabuŋsiga si lôŋ ti laclhu sakiŋ dabuŋ-
ŋga hoŋ. ²² Yomandô! Moses ndê yomsu pi lau

Israel-ŋga si lēŋ sêmasaŋ dau ŋawasi sa-ŋga, gic atu ŋac bu sêmbalip dac pi gêŋ hoŋ bocdinaŋ. Nac bu sêndic makao ti domba ndu ma sêkêc dac siŋ dom, dec Anötö oc suc ŋac si sac kwi dom.

Kilisi kēŋ dau ti da dec gêm yac si

23 Lau Israel-ŋga si bac ti gêŋ sênenem akiŋ Anötö-ŋga, naŋ gitôm ŋagatu ŋambwa bu tōc gêŋ ŋandô undambê-ŋga asê têŋ yac. Ma lau Israel-ŋga sem dabuŋ gêŋ nom-ŋga dinaj ma sêkôm gêŋ dau ŋawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga ŋa domba ti makao si dac. Magoc Kilisi ndê dac hôc gêlêc dac dinaj su, dec kêŋ ŋawasi atu têŋ gêŋ ŋandô undambê-ŋga. **24** Bu Kilisi sôc lôm dabuŋ naŋ ŋamalac sêkwê, naŋ dom. Ma lôm naŋ iŋ sôc, naŋ gitôm gêŋ ŋandô undambê-ŋga ŋagatu ŋambwa dom. Mba. Iŋ sôc undambê dau gi, ma kalhac Anötö aŋgô-ŋga gêm yac hoŋ aŋôŋ.

25 Ma Israel si dabuŋsiga atu naŋ sôc Nalôm Dabuŋ Andô ti yala ti yala, naŋ kôc dau ndê dac dom. Magoc Kilisi sôc undambê tidim tigeŋ eŋ, ma kôc dau ndê dac solop. **26** Iŋ kêŋ dau ti da gitôm dabuŋsiga nom-ŋga sêkêŋ da ŋapaŋ ma ŋapaŋ, naŋ dom. Bu bocdinaŋ, dec têŋ ndoc Anötö kêŋ undambê ti nom ma meŋ, naŋ iŋ oc hôc ŋandê tidim daêsam bocdinaŋ. Magoc Kilisi gitôm dabuŋsiga nom-ŋga dom. Iŋ meŋ ma kêŋ dau ti da tidim tigeŋ, tu bu êŋgaho lau nom-ŋga si sac ŋagêyô su pi dau. **27** Yac lau tigeŋ-tigeŋ tac waê bu dambac ndu tidim tigeŋ, ma tiŋambu yac oc dalhac Anötö aŋgô-ŋga bu êŋsahê yac. **28** Ma ŋalêŋ tigeŋ Kilisi mbac ndu tidim tigeŋ eŋ, bu êŋgaho lau daêsam si sac ŋagêyô su. Ma iŋ oc mbu meŋ tiyham bu hôc ŋandê tu sac-ŋga

tiyham dom, magoc tu bu kēj Anötö ndê mwasiŋ gêm lau si-ŋga ɳa-ɳandô tēj lau naŋ sêkēj whinj ti sêkēj bata iŋ bu mbu menj.

10

Kilisi gic da lau nom-ŋga tidim tigeŋ ej

¹ Pwac akwa yomsu-ŋga iŋ gitôm ɳagatu ɳambwa bu tōc gēj ɳayham naŋ oc meŋ sa, naŋ asê tēj yac. Magoc iŋ gēj ɳandô dau dom. Yomsu dau sôm bu lau Israel-ŋga sêkēj da tōm yala hoŋ, dec tōc asê bu da kaiŋ dinaŋ gitôm dom bu seŋ lau si sac su, me ndic dabij ɳac bu sêtigasuc Anötö. ² Da kaiŋ dinaŋ bu nditôm bu ndic dabij lau, dec oc sêkēj ɳapanj dom. Ma iŋ bu nditôm bu kôm ɳac si ɳalôm ɳawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga, dec ɳac oc ɳalôm ɳawapac tu ɳac si giso-ŋga tiyham dom. ³ Magoc sêkēj da dau tōm yala hoŋ, dec kēj gauc ɳac bu ɳac si sac yêc ɳac dōŋ yêc. ⁴ Nahu bu makao gapoc ti naniŋ si dac gitôm dom bu seŋ sac su.

⁵ Tu dinaŋ-ŋga dec tēj ndoc Kilisi meŋ mbo nom, naŋ sôm yom asê tēj Anötö, tōm sêto yêc muŋ su bocdec bu:

Am atac whinj bu sêndic makao ti domba ma sêkēj ti da tēj am lec dom. Magoc am kêmasanj aö daunj neŋ ɳamlic ti ɳandô.

⁶ Da ya ti da bocke naŋ sêkēj tu sac-ŋga, naŋ gic am tanôm dom bocdinaŋ.

⁷ Ma aö gasôm bu, “O Anötö, lic aö dec gameŋ bu wakôm am nem atac whinj ɳandô sa, tōm yom naŋ sêto pi aö muŋ su, yêc bapia tilhuŋ.” **[BW 40:6-8]**

8 Moses ndê buku yomsu-ŋga tōc bocdec bu. Sêkēŋ makao ti domba ti da, ma sêkēŋ da ya ti da tidaу-tidaу tu sac-ŋga. Magoc Kilisi dau sôm bu Anötö atac whiŋ bu sêkēŋ da hoŋ dinaŋ dom, ma gic iŋ tandô dom bocdinaj. **9** Ma tiŋambu Kilisi sôm têŋ Anötö bu iŋ dau meŋ su, bu kôm Anötö ndê atac whiŋ ŋandô sa. Bocdinaj dec iŋ seŋ lêŋ akwa da-ŋga su, ma kêmasaŋ lêŋ wakuc. **10** Ma Anötö ndê atac whiŋ, naŋ Kilisi kôm ŋandô sa, naŋ bocdec bu. Yisu Kilisi kêŋ dau ti da tidim tigeŋ, dec kêmasaŋ lêŋ bu dati lau dabuŋ.

11 Dabuŋsiga pwac akwa-ŋga sêlhac ti sem gweleŋ tôm bêc hoŋ, ma sêkēŋ da kaiŋ tigeŋ ŋapaŋ, naŋ tôm dom bu seŋ sac su. **12** Magoc Yisu, naŋ ti yac neŋ dabuŋsiga atu, kêŋ dau ti da dim tigeŋ eŋ, tu sac têm hoŋ-ŋga, goc gi ndöc Anötö ndê andô-ŋga. **13-14** Nahu bu da tigeŋ dinaj kêmasaŋ lêŋ bu seŋ lau naŋ iŋ bu kôm ŋac sêti lau dabuŋ, naŋ si sac su, ma gic dabij ŋac bu sêmbo tali ŋapaŋ. Ma kwahic dec iŋ hôŋ bu Anötö kêŋ iŋ ndê ŋacyo hoŋ sêšôc iŋ gahi ŋapu.

15 Ma Nalau Dabuŋ hoc yom ŋandô asê pi gêŋ dau whiŋ, tôm yom daŋ naŋ sêto yêc bocdec bu:

16 Magoc têŋ têm pwac akwa-ŋga pacndê, naŋ aö Pômdau, oc wamatiŋ pwac wakuc wawhiŋ lau Israel-ŋga, naŋ bocdec bu. Aö oc wakêŋ aö neŋ yomsu sip ŋac si ŋagulu, ma wato sip ŋac si ŋalôm. **[Jer 31:33]**

17 Ma tiŋambu iŋ gic têku yom ma sôm yom bocdec:

Aö wasuc ŋac si giso kwi, ma gauc nem ŋac si sac tiyaham dom. **[Jer 31:34]**

18 Bocdinaŋ, Pômdau sôm bu suc yac neŋ sac kwi, ma tu dinaŋ-ŋga dec dapônda dabuŋsiga daŋ bu kêŋ da tu sac-ŋga tiyham dom.

Kilisi kêmasaŋ seŋ datigasuc Anötö-ŋga

19 Tu dinaŋ-ŋga asidôwai, datigasuc Anötö ti neŋ atac pa su, gitôm dasôc Nalôm Dabuŋ Andô dandi, tu dac naŋ Yisu kêc siŋ-ŋga. **20** Muŋ-ŋga, po baliŋ dan kêgalenŋ naŋ kalhac lau ahuc bu sêsôc Nalôm Dabuŋ Andô sêndi dom. Magoc Yisu ndê ŋamlic ô po dau su, ma in mbo tali ŋapan, dec in ti seŋ wakuc datigasuc Anötö-ŋga. **21** Ma in yac neŋ dabuŋsiga tiwaê, naŋ gêm góliŋ Anötö ndê lau hoŋ. **22** In ndê dac kêgwasiŋ yac neŋ sac hoŋ su, dec dambo ti ŋalôm ŋawapac tu yac neŋ sac-ŋga tiyham dom. Ma bu ŋawa kêgwasiŋ yac neŋ ŋamlic ŋawasi sa su. Tu dinaŋ-ŋga dec datigasuc Anötö ti neŋ ŋalôm ŋawasi, ma dakêŋ whinj ti neŋ ŋalôm pêŋ dôŋ.

Puc dalhac ŋaŋga-ŋga

23 Yac lau dakêŋ whinj-ŋga dahoc yom asê ma dasôm bu dakêŋ bataŋ ŋandô ŋayham naŋ Anötö gic bata têŋ yac. In gitôm dom bu kac ndê awha kwikwi, ma tu dinaŋ-ŋga taŋkwê ŋandô dau ti atac lulu dom. **24** Ma dakôc gauc pi lêŋ bu dapuc dauŋ dôŋ bu atac whinj asidôwai, ma dakôm mêtê ŋayham eŋ. **25** Dahu mêtê dapitigen-ŋga siŋ tôm lau ŋatô sêkôm, naŋ dom. Mba. Dakac sa dapitigen, ma tangilí dauŋ bu dalhac ŋaŋga. Mac anyalê bu Yisu ndê bêc mbu meŋ-ŋga meŋ kêpiŋ su, ma bocdinaŋ dec akôm asiŋ su eŋ.

26 Aŋgô ŋapep! Yac bu taŋyalê Anötö ndê yom ŋandô tidôŋ su, magoc tinjambu dalic sac gitôm gêŋ

ηambwa ma dakôm, dec da daŋ yêc naŋ tôm bu seŋ yac neŋ sac dinaŋ ηagêyô su-ŋga, yêc dom.

²⁷ Namalac naŋ sa lêŋ kain dinan, naŋ bu ndê gauc sa, dec oc töc dau ηalêŋ sac pi gêŋ naŋ gic inj ηawaê bocdec bu, inj oc tap Anötö ndê matôc sa, ma sip ya atu naŋ Anötö kêmasan tu inj ndê ηacyo-ŋga ndi.

²⁸ Gauc nem ηamalac naŋ kêgili Moses ndê yomsu. Namalac lu me tö bu sépuc si yom dôŋ ma sétôc asê bu yomandô bu ηamalac dau kôm giso, dec yomsu dau sôm bu tawalô inj dom, sêndic inj ndu eŋ.

²⁹ Bocdinaŋ mac gauc gêm bocke pi ηamalac naŋ kêyalê su bu Kilisi ndê dac pwac wakuc-ŋga kôm inj ti dabuŋ, magoc tiŋambu inj pu gêŋ dau ma gêlic gitôm gêŋ ηambwa? Νalêŋ dinan inj pu Anötö ndê Atu, gitôm inj kwê inj dôŋ yêc inj gahi ηapu gitôm gêŋ ηapopoc, ma inj pu Anötö ndê Νalau êmwasiŋ yac-ŋga whiŋ. Namalac naŋ kôm bocdinaŋ oc tôm dom andô bu êŋlêc Anötö ndê matôc. Inj oc tap matôc sac sambuc sa. ³⁰ Bu yac taŋyalê Pômdau, naŋ sôm yom bocdec bu:

Gweleŋ sac ηagêyô-ŋga yêc aö amaŋ, ma aö daun oc wakêŋ. [Diut 32:35]

Ma sêto yom dan whiŋ, naŋ yêc bocdec bu:
Pômdau oc êŋsahê ti êmatôc inj ndê lau. [Diut 32:36]

³¹ Oyaê, ηamalac naŋ sip Anötö Tali Νadau amba bu tap inj ndê matôc sa, naŋ töc dau maŋ.

³² Gauc nem têm naŋ mac akêŋ whiŋ tiwakuc, ma akôc ηawaê ηayham sa gitôm ηawê bu pô nem ηalôm. Têŋ ndoc dinan, ηawapac daêsam tap mac sa tu akêŋ whiŋ Kilisi-ŋga, magoc mac alhac ηaŋga.

³³ Têm ηatô lau sêkêŋ kisa mac, ma sêsu mac susu

yêc lau hoj aŋgô-ŋga. Ma têm ɳatô mac alhac awhiŋ lau naŋ sêhôc wapac kaiŋ dinaŋ ma apuc ɳac dôŋ. ³⁴ Ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêkêŋ ɳac sêndöc gapocwalô, naŋ mac tamwalô ɳac, ma am ɳac sa bocdinaŋ. Ma têŋ ndoc lau sêŋgaho mac nem wapa ti gêŋ hoj su, naŋ mac ambo ti atac ɳayham eŋ. Nahu bu mac aŋyalê bu mac nem awa ɳandô yêc ɳapan-ŋga yêc undambê.

³⁵ Bocdinaŋ asap nem akêŋ whiŋ Pômdau dôŋ, ma atac lu-lu dom, dec mac oc atap mwasiŋ atu sa. ³⁶ Alhac ɳaŋga ti ɳalôm pêŋ dôŋ, ma akôm gêŋ hoj ɳapep tôm Anötö ndê atac whiŋ. Ma bocdinaŋ mac oc atap ɳandô ɳayham naŋ iŋ gic bata, naŋ sa. ³⁷ Bu ɳasawa sauŋ eŋ, tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bocdec bu:

Iŋ naŋ dakêŋ bataŋ bu meŋ, naŋ oc meŋ. Ma iŋ oc meŋ ɳagahô eŋ. ³⁸ Ma aneŋ lau gitêŋ oc sêndöc tali tu si sêkêŋ whiŋ-ŋga. Magoc ɳac naŋ sêhu siŋ, naŋ aö oc walic ɳac sac sambuc.

[Hab 2:3-4]

³⁹ Magoc yac datôm lau naŋ sêhu si sêkêŋ whiŋ siŋ ma sêmbo seŋ sêniŋga-ŋga dom. Mba. Yac dal-hac ɳaŋga ma dakêŋ whiŋ dandic ɳawaê, e datap mwasiŋ dandöc tanlı ɳapan-ŋga ɳa-ɳandô sa.

11

*Abaŋi Israel-ŋga si lêŋ sêkêŋ whiŋ-ŋga ti dôhôŋ têŋ
yac*

¹ Yac bu dakêŋ whiŋ ɳaŋga, dec yac oc atac lu-lu dom tu gêŋ naŋ dakêŋ bataŋ dambo, me tu gêŋ naŋ tanôŋ dalic dom-ŋga. ² Abaŋi Israel-ŋga sêkêŋ whiŋ ɳalêŋ dinaj, ma tu dinaj-ŋga dec Anötö toc ɳac sa.

³ Yac dakêŋ whiŋ, dec tanjalê bu muŋ-ŋga, gêŋ naŋ

kwahic dec tanôj dalic, naŋ ɻadaŋ yêc dom, magoc meŋ hôc asê ɻa Anötö ndê yom.

⁴ Tu Abel ndê kêj whin-ŋga dec Anötö gêlic da naŋ in kêj bu ɻayham, hôc gêlêc Kein ndê su. Ma tu Anötö kôc Abel ndê da sa-ŋga, dec tôc asê bu in gêlic Abel bu ɻgac gitêj. Ma in mbac ndu su, magoc in ndê lêj kêj whin-ŋga dinaŋ gacgeŋ kalhac tôm dôhôj ɻayham.

⁵ Ma Inok kêj whinj, dec sêto yom pi in ma sêšôm bu Anötö gêlic in ɻayham. Ma tu in ndê kêj whin-ŋga, dec Anötö kôc in su yêc nom ti tali, ma sêlic in tiyham dom. ⁶ Namalac daŋ bu kêj whinj dom, dec gêj hoŋ naŋ in kôm, naŋ ɻadaŋ oc tôm dom bu ndic Anötö tandô ɻayham. Bu asa naŋ bu tigasuc Anötö, naŋ kêj whinj bu in mbo yomandô, ma kêj whinj bu in oc êmwasiŋ lau naŋ sêkêj dau sambuc tu sêŋsalê in-ŋga.

⁷ Ma têj ndoc Anötö kêj puc Noa pi gêj naŋ in tandô gêlic su dom, magoc tiŋambu oc meŋ hôc asê, naŋ Noa kêj whinj Anötö, ma toc in sa ti sôc in ndê yom ɻapu. In sô waŋ atu daŋ bu nem in ti ndê b alêkoc sa. Tu in ndê lêj kêj whin-ŋga dec in tôc lau naŋ sêmbo nom têj têm dinaj, naŋ si giso asê tiawê, ma Anötö kêj in wêkaiŋ lêj dati lau gitêj tu dakêj whin-ŋga.

⁸ Abraham kêj whinj Anötö têj ndoc Anötö kêgalêm in sa ma kêkiŋ in têj gameŋ naŋ in gic bata têj in, naŋ gi. In gêm gauc gameŋ dau, magoc daŋga wambu Anötö ma gi. ⁹ Ma yom tigeŋ naŋ Anötö gic bata têj Abraham, naŋ gic Aisak lu Jakob ɻawaê bocdinaŋ. Magoc Abraham, ma Aisak lu Jakob naŋ sêŋkuc in, naŋ sêti nom ɻadaui dom,

sêndöc bac po gitôm lau apa. Magoc Abraham kêŋ whinj yom naŋ Anötö gic bata têŋ inj. ¹⁰ Nahu bu inj kêŋ bata bu ndöc malac atu naŋ oc yêc ɳapaŋ, naŋ Anötö dau kwê sa kêkuc ɳagatu naŋ inj dau gauc gêm tidôŋ.

¹¹ Abraham ti ɳamalac andô su, ma inj nawhê Sara dau inj awhê gapoc, magoc inj kêŋ whinj yom naŋ Anötö gic bata têŋ inj, dec Anötö kêŋ ɳaclai têŋ inj bu kwê balêkoc asê. ¹² Abraham ndê têm pacndê su, tigeŋ tu inj kêŋ whinj-ŋga, dec lau tonj atu sêsa akêŋ ɳgac tigeŋ dinaj. Inj ndê lau wakuc dinaj sêtôm tata umboŋ-ŋga, ma gaŋgac gwêc-ŋga, naŋ gitôm dom bu dasê sa.

¹³ Têŋ têm abaŋi Israel-ŋga sêmbo tali, naŋ ɳac si danj tap ɳandô naŋ Anötö gic bata têŋ ɳac, naŋ sa dom. Nalêŋ dinaj dec sêsa si lêŋ sêkêŋ whinj-ŋga e sêmbac ndu. Tu ɳac si sêkêŋ whinj-ŋga dec tôm sêlic gêŋ ɳandô dau gatuc-gatuc ma sêkêŋ bata bu sêtap ɳandô sa. Ma ɳac sêlic dandi sêtôm lau naŋ sem apa nom. ¹⁴ Ma lau naŋ gauc gêm bu ɳac lau kaiŋ dinaj, naŋ sêtôc asê bu ɳac sêŋsalê si malac ɳandô sêndöc-ŋga. ¹⁵ Abaŋi Israel-ŋga bu sêlic gameŋ naŋ sêhu siŋ su tôm si malac ɳandô, dec oc tôm bu sêmbu sêndi sêndöc dinaj. ¹⁶ Magoc mba. ɳac atac whinj malac danj, naŋ hôc gêlêc inj dindec su. Malac dau yêc undambê, ma Anötö kwê malac dau sa su tu ɳac-ŋga. Tu dinaj-ŋga dec inj maya dau dom bu ɳac sêsam inj bu ɳac si Anötö.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham kêŋ whinj Anötö têŋ ndoc inj kêsaŋê inj, ma sôm têŋ inj bu kêŋ Aisak ti da têŋ inj. Anötö gic bata yom têŋ Abraham muŋ su, ma sôm bu lau oc sêsam lau wakuc naŋ sêsa akêŋ Aisak, bu Abraham

ndê gôlôwac ɻandô. Magoc iŋ sap ndê kêŋ whiŋ dôŋ dec bu kêŋ ndê atu tigeŋ dinaŋ ti da. ¹⁹ Iŋ gauc gêm bu Anötö gitôm bu oc uŋ lau batê sa. Ma gêŋ naŋ hôc asê, naŋ gitôm iŋ kôc Aisak mbu akêŋ lau batê-ŋga meŋ tiyham.

²⁰ Ma tiŋambu, têŋ ndoc naŋ Aisak gêm mbec Jakob lu Iso, naŋ dec kêŋ whiŋ bu Anötö gitôm bu kôm iŋ ndê mbec ɻandô sa. ²¹ Ma Jakob bocdinaŋ kêŋ whiŋ Anötö. Têŋ ndoc iŋ kêsahê bu iŋ ndê têm kêpiŋ bu pacndê, naŋ iŋ gêm mbec Josep atu lu. Ma iŋ gic seŋeŋ dau ɻa ndê tôc ma kêpiŋ Anötö. ²² Josep kêŋ whiŋ bu Anötö oc êŋgaho lau Israel-ŋga su yêc gameŋ Isip-ŋga, dec têŋ ndoc iŋ ndê têm kêpiŋ bu pacndê, naŋ sôm yom asê pi gêŋ dau, ma gic atu ɻac bu sêkôc iŋ ndê ɻakwa whiŋ ɻac, têŋ ndoc ɻac bu sêlhö sêndi.

²³ Ma Moses damba lu dinda sêkêŋ whiŋ Anötö, dec sêsiŋ iŋ gitôm ayô tö têŋ ndoc dinda kôc iŋ. ɻahu bu iŋlu sêlic bu iŋ balêkoc ti aŋgô, ma sêtöc dau tu yom naŋ kiŋ Isip-ŋga gic atu naŋ-ŋga dom. ²⁴ Ma têŋ ndoc Moses tiatu, naŋ iŋ kêŋ whiŋ Anötö dec tec bu sêsam iŋ bu Parao atuwê ndê balê. ²⁵ Iŋ tec bu mbo ti atac ɻayham tôm ɻasawa apê tu mêtê sac-ŋga whiŋ Parao ndê lau, ma gêlic ɻayham bu hôc ɻandê ti ɻawapac whiŋ Anötö ndê lau. ²⁶ Iŋ gêlic lêŋ mayaŋ-ŋga naŋ gic waê Anötö ndê Mesaya bu ɻayham hôc gêlêc lau Isip si awa ti gêŋ ɻayham-ɻayham hoŋ su. ɻahu bu iŋ takwê ndê ɻaôli ɻayham, naŋ iŋ oc tap sa tiŋambu. ²⁷ Iŋ kêŋ whiŋ, dec hu gameŋ Isip-ŋga siŋ, ma töc dau tu kiŋ Isip-ŋga ndê atac ɻandê-ŋga dom. Iŋ puc dau dôŋ ma kalhac ɻanŋga, ɻahu bu iŋ gêlic Anötö, naŋ lau danj sêlic su

dom. ²⁸ Iŋ kēŋ whinj Anötö dec sôm têŋ lau Israel-ŋga bu sêmasaŋ Pasowa tôm Anötö sôm, ma sêsê domba ŋadac pi gatam ŋac si andu-ŋga. Ma ŋaleŋ dinanj anela naŋ gic balêkoc ŋgac mbêc Isip-ŋga hoŋ ndu, naŋ kêlêc lau Israel-ŋga si andu hoŋ.

²⁹ Lau dau sêkêŋ whinj Anötö naŋ gêlêc Gwêc Koc sa, dec sêlom gitôm sêŋsêlêŋ sêmbo gameŋ basô si. Magoc têŋ ndoc lau Isip-ŋga bu sêlom sêŋkuc ŋac, naŋ gwêc kêgatöc ŋac ahuc e sênôm gwêc su ma sinja.

³⁰ Tiŋambu lau Israel-ŋga sêkêŋ whinj Anötö, dec sêŋsêlêŋ sêŋgihi malac Jeriko tôm bêc 7 e malac dau ŋatuŋbôm ku sa. ³¹ Magoc Anötö seŋ awhê mockaiŋ-ŋga Rahab su whinj lau dangapêc malac dinanj-ŋga dom. Nahu bu muŋ-ŋga Rahab dau tôc asê bu iŋ kêŋ whinj Anötö, têŋ têm iŋ kôc lau Israel-ŋga si lau sêtip gameŋ Kanan-ŋga sa ti yom malô.

³² Ma lau sêkêŋ whinj ŋaŋga-ŋga daësam sêmbo, tôm Gideon, Barak, Samson, Jepta, Dawid, ma Samuel ti Anötö ndê lau propet ŋatô. Magoc ŋasawa mba bu wasôm yom pi ŋac tigenj-tigeŋ.
³³ ŋatô sêkêŋ whinj ŋaŋga, dec sêku kiŋ gameŋ ŋatô-ŋ ga dulu. ŋatô sem gólinj lau Israel-ŋga ti sêŋgilí ŋac bu sêsa si lêŋ gitêŋ. Ma Anötö gic bata yom têŋ ŋac bu yob ŋac. Tu lau ŋatô si sêkêŋ whinj-ŋga dec Anötö kêgapic layon si whasunj ahuc, ³⁴ ma kêgaho ya ŋa-ŋandê su yêc ŋatô, ma yob ŋatô bu sêlhö su yêc ŋacyo si bienj. Lau ŋatô ŋac lau licwalô mba, magoc tu ŋac si sêkêŋ whinj-ŋga, dec Anötö kêŋ ŋaŋga têŋ ŋac. ŋac sêti lau siŋ-ŋga ti ŋaclai atu, ma sêku lau apa si lau siŋ-ŋga dulu. ³⁵ Lauwhê ŋatô sêkêŋ whinj Anötö, dec iŋ uŋ ŋac si balêkoc ŋgac

naŋ sêmbac ndu su, naŋ sa sêmeŋ sêmbo sêwhiŋ ɻac tiyham. Ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ɻatô, naŋ sic ɻac ɻa sö e sêmbac ndu. Magoc lau dau sêtec bu sêsec si sêkêŋ whiŋ ahuc tu bu sênen dau si yêc ɻandê dinaŋ, ɻahu bu sêkêŋ bata bu Anötö gitôm bu oc uŋ ɻac sa, ma kêŋ ɻac sêmbo ɻayham en. ³⁶ ɻatô, lau sêsu ɻac susu, ma sêhi ɻac ɻa sö, ma ɻatô sêso ɻac dôŋ ma sêkêŋ ɻac sêndöc gapocwalô. ³⁷ Sêtuc ɻatô ɻa hoc ndu, sêhê ɻatô ɻa sege kic gi lu, ma ɻatô naŋ lau siŋ sêkuŋ ɻac ndu ɻa bien balinj. ɻac sêsoç ɻakwê sac-sac naŋ sêmasaŋ ɻa domba ti naniŋ ɻamlic, sêpônda dau ɻandô, ma lau sêkêŋ kisa ɻac ti sêkôm ɻac ɻayom. ³⁸ ɻac sêngihi sêmbo gameŋ sawa ti gameŋ lôc-ŋga gitôm lau waembâ, ma sêndöc hoc ɻasunj ti sunj naŋ yêc nom. Magoc tu ɻac si sêkêŋ whiŋ-ŋga dec Anötö gêlic ɻac ɻayham kôlêc, hôc gêlêc lau nom-ŋga hoŋ su.

³⁹ ɻawaê pi lau hoŋ dinaŋ si sêkêŋ whiŋ yêc tu bu whê ɻac sa têŋ yac-ŋga. Magoc ɻac si danj gêlic ɻandô naŋ Anötö gic bata têŋ ɻac, naŋ dom. ⁴⁰ ɻahu bu lêŋ ɻayham andô naŋ Anötö kêmasaŋ bu êmwasiŋ yac lau têm kwahic dec-ŋga, naŋ gic waê ɻac lau dau sêwhiŋ. Ma yac hoŋ oc datap sa dawhiŋ daunj.

12

Taŋtiŋ Yisu ma dalhac ɻaŋga

¹ Lau hoŋ dinaŋ sêmuŋ yac su, ɻac lau toŋ atu andô, ma sêtôc lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga ɻayham têŋ yac tu taŋkuc-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga dec dakac daunj su yêc gêŋ hoŋ naŋ kalhac yac ahuc tu taŋkuc Yisu-ŋga, ma yêc mêtê sac naŋ bu êntôm yac ma kôm yac dapenj. Ma tanti ɻaŋga dapêŋ lêŋ naŋ Anötö gic

bata tu tanti daho-ŋga ma dahu siŋ dom. ² Tanti ma tanṭinj Yisu, bu iŋ ti yac neŋ dakēŋ whiŋ ɿahu, ma iŋ oc ndic dabinq yac neŋ dakēŋ whiŋ. Iŋ kēyalē bu iŋ ndê mbac ndu oc ti lēŋ atac ɿayham-ŋga tinjambu, ma tu dinaŋ-ŋga iŋ puc dau dōŋ tu hôc ɿandê a gicso-ŋga, ma hēgo dau tu maya atu naŋ gic lēŋ dinaŋ ɿawaé, naŋ dom. Ma kwahic dec iŋ pi undambê g i ndöc Anötö ndê pôŋ atu ɿa-andô-ŋga. ³ Akôc gauc pi Yisu, ma pi lēŋ kisa-ŋga naŋ lau sac sêkôm têŋ iŋ. Iŋ hôc kisa dau magoc kalhac ɿan̄ga, dec tōc dôhôŋ ɿayham têŋ mac bu aŋkuc, ma bu nem mac sa bu kwampac sa ma ahu nem akēŋ whiŋ siŋ dom.

Anötö kēmatôc lau naŋ iŋ atac whiŋ

⁴ Mac ahôc ɿawapac tu saê ti kisa naŋ lau sac sêkêŋ têŋ mac-ŋga, magoc sêkôm e sêkêc mac nem daŋ ndê dac siŋ su dom. ⁵ Bocke? Mac aŋlhiŋ Anötö ndê yom, naŋ kêgilí mac bu alhac ɿan̄ga, naŋ siŋ, a? Yom dau sam mac bu Anötö atui awhê ma ɿgac, ma sêto yêc bocdec bu:

Aneŋ balêkoc awhê ma ɿgac, Pômdau bu êmatôc mac, me bu kēŋ ɿawapac têŋ mac bu whê nem gauc sa pi nem giso, naŋ alic tôm gêŋ ɿambwa dom, ma lic ɿakam sa tu aŋkuc iŋ-ŋga dom.

⁶ ɿahu bu Pômdau kēmatôc lau naŋ iŋ atac whiŋ ɿac, ma lau naŋ iŋ kôc ɿac sa sêti iŋ ndê balêkoc, naŋ iŋ kēŋ ɿandê têŋ ɿac. *[Prov 3:11-12]*

⁷ Mac aŋyalê bu dambai nom-ŋga hoŋ sêmatôc si balêkoc tu bu sêndôhôŋ ɿac bu sêŋkuc lêŋ ɿayham-ŋga. Ma bocdinaŋ Anötö bu êmatôc mac, naŋ alhac ɿan̄ga. Bu gêŋ dau tōc asê bu iŋ gêlic mac bu iŋ

ndê balêkoc solop. ⁸ Ma Anötö kêj ɻawapac têj iŋ ndê balêkoc hoŋ tu bu êndôhôŋ ɻac-ŋga. Iŋ bu kêj têj mac dom, dec oc tôc asê bu mac atôm balêkoc ɻasawa-ŋga, ma Anötö ndê balêkoc solop dom. ⁹ Ma têj ndoc damaŋi nom-ŋga sêmatôc yac, naŋ dalic ɻac sac dom, magoc datoc ɻac sa. Bocdinarŋ dasôc Damaŋ undambê-ŋga ɻapu hôc gêlêc damaŋi nom-ŋga su dandic ɻawaê. Nahu bu iŋ ti ɻadau yac neŋ gatun, ma iŋ kêmatôc yac tu bu daso mwasiŋ dandöc tanjli-ŋga dom. ¹⁰ Damaŋi nom-ŋga gauc gêm bu sêndôhôŋ yac tu bu dasa lêj ɻayham-ŋga, ma ɻac si matôc iŋ gêj ɻasawa apê-ŋga eŋ. Magoc A nötö kêyalê gêj bocke naŋ oc nem yac sa ɻandô, dec kêmatôc yac tu bu dati lau dabuŋ-ŋga, datôm iŋ dau. ¹¹ Têj ndoc yac bu dahôc ɻawapac tu êmatôc yac-ŋga, naŋ oc kôm yac atac ɻayham dom, magoc oc kêj ɻandê têj yac. Magoc tiŋambu yac tanjyalê bu ɻawapac dau gêm yac sa bu dambo ti yom malô, ma kêdôhôŋ yac bu dasa neŋ lêj gitêj eŋ.

¹² Tu dinaŋ-ŋga dec mac nem lau naŋ si amba tibalê, me gahiduc tigoloŋ tu wapac naŋ sêhôc-ŋga, naŋ apuc ɻac dôŋ bu sêlhac ɻaŋga tiyham. ¹³ Amasan seŋ gahim-ŋga tisolop, bu lau gahi sac naŋ sêŋkuc mac, naŋ sêpeŋ ma sêtisac dom, magoc ɻayham sa tiyham.

Dayob dauŋ bu daso Anötö ndê mwasiŋ dom

¹⁴ Aŋsahê ɻaŋga bu ambo awhiŋ lau hoŋ ti yom malô, ma bu asa nem lêj dabuŋ eŋ. Bu asa naŋ sa lêj dabuŋ dom, naŋ oc tôm dom bu lic Pômdau ma mbo whiŋ iŋ. ¹⁵ Ayob daôm ɻapep bu mac nem dan so Anötö ndê mwasiŋ dom, ma bu ɻasili mêtê sac-ŋga lêc tiyham yêc mac-ŋga dom. Bu mêtê sac

dau gitôm gêj ñamakic ma oc kêj ñawapac têj lau daêsam, ma kôm ñac ñadômbwi sa yêc Anötö aنجô-ŋga. ¹⁶ Ayob bu mac nem daŋ sa lêŋ mockaiŋ-ŋga dom, me gauc nem gêj nom-ŋga êŋlêc dom, ma êŋlhiŋ Anötö siŋ gitôm Iso, naŋ hu ndê wapa lêŋsêm ñgac mbêc-ŋga siŋ, tu neŋ gêj dim tigen-ŋga. ¹⁷ Mac aŋyalê su, bu tiŋambu iŋ tac whinj bu wêkaiŋ ndê gêj lêŋsêm dau tiyham, dec ndac damba Jakob bu nem mbec iŋ. Magoc damba tec iŋ dec kôm dom. Iŋ taŋ dau ndu, ma kêsaħê ñaŋga bu kac damba ndê ñalôm kwi, magoc tôm dom.

Lôc Sainai ma Lôc Sayon sêti dôhôŋ pwac lu-ŋga

¹⁸ Lau Israel-ŋga sêtigasuc Lôc Sainai tu sêtap pwac akwa sa-ŋga. Magoc lôc naŋ mac atigasuc tu akôc pwac wakuc-ŋga, naŋ lôc kaiŋ daŋ dau-ŋga. Lôc Sainai dau kalhac nom, ma lau Israel-ŋga sêlic ya atu, ma ñasec ti sômôm ma mbu lalahi atu gêm, yêc lôc dinaj. ¹⁹ Ma ñac sêŋgô Anötö ndê dahuc ma iŋ dau ndê awha, e sêtöc dau ma sêteŋ bu sêŋgô tiyham dom. ²⁰ Bu Anötö gic yomsu ñac ma sôm bu ñamalac me bôc bocke bu menj êmpîŋ lôc dau, naŋ sêtuc iŋ ña hoc ndu. Lau Israel-ŋga sêlic bu yomsu dau kêj ñawapac atu têj ñac. ²¹ Ma Moses gêlic gêj honj dinaj ma kôm iŋ töc dau ma kêtitec ñandô.

²² M agoc tu mac nem akêj whinj-ŋga dec tôm mac ahôc asê Lôc †Sayon, naŋ malac Jerusalem wakuc naŋ yêc undambê, ma Anötö Tanjli Ñadau ndê malac. Mac ahôc asê aŋela tausen ma tausen naŋ sêkac sa sêmbo gameŋ dinaj ti atac ñayham atu. ²³ Ma mac asôc Anötö ndê gôlôwac dabuŋ ñalôm, ma ambo awhinj yac lau naŋ iŋ gêlic yac datôm iŋ ndê balêkoc mbêc, ma to yac neŋ ñaē sa yêc

undambê. Mac atigasuc Anötö dau, naŋ oc êŋsahe
lau hoŋ pi ɻac si mêtê. Ma mac ahôc asê gameŋ
naŋ lau gitêŋ naŋ Anötö gic dabij ɻac, naŋ si gatu
sêmbo. ²⁴ Ma mac atigasuc Yisu, naŋ ti pwac wakuc
ɳa-ɳgac ɻalhu-ɳga. Ma mac atap mwasiŋ atu sa, tu
dac naŋ iŋ kêc siŋ tu êŋgwasin mac nem sac su-ɳga.
Muŋ-ɳga, Abel ndê dac ta yom pi têŋ Anötö bu kêŋ
ɳagêyô ô iŋ ndê dac. Magoc Yisu ndê dac ti ɻahu
datap mwasiŋ sa yêc Anötö-ɳga, dec hôc gêlêc Abel
ndê su.

Dalic Anötö ndê puc gitôm gêŋ ɻambwa dom

²⁵ B ocdinaŋ apôc daŋamsuŋ ahuc têŋ yom naŋ
Anötö sôm têŋ mac, naŋ dom. Lau Israel-ɳga sêŋgô
Anötö awha kêŋ puc ɻac yêc nom, ma ɻac naŋ sêtec
bu sêŋgô iŋ ndê y om, naŋ sêlhö su yêc iŋ ndê matôc
dom. Bocdinaŋ yac lau naŋ Anötö kêŋ puc yac
akêŋ undambê, naŋ bu dapuc dômwêŋ iŋ, dec oc
tôm dom andô bu dalhö su iŋ ndê matôc.

²⁶ Têŋ ndoc Anötö sôm yom yêc Lôc Sainai, naŋ
iŋ awha kôm nom wiwic sa. Ma tiŋambu, têŋ ndoc
daŋ tiyham iŋ gic bata yom, tôm sêto yêc bocdec
bu:

Têm daŋ tiyham aö oc waŋwic gameŋ tiyham,
magoc waŋwic gameŋ nom-ɳga tawasê dom,
undambê whinj. [Hag 2:6]

²⁷ Iŋ sôm bu kôm gêŋ dau dim daŋ tiyham, ma
yom dau hêganôŋ têm naŋ iŋ oc êŋwic gêŋ un-
dambê ti nom-ɳga hoŋ naŋ iŋ kêŋ. Ma gêŋ naŋ bu
yêc ɳapaŋ-ɳga dom, naŋ oc wiwic sa e ninga. Ma
ɳalêŋ dinaj, gêŋ naŋ wiwic dom oc gacgeŋ sêlhac.

²⁸ Anötö gic bata têj yac bu yac oc dawêkaiŋ gameŋ naŋ oc wiwic ma niŋga dom. Tu dinan-ŋga dec danem danje iŋ, ma danem akinj iŋ ŋaléŋ ŋayham naŋ tôm bu ndic iŋ tandô ŋayham. Dakôm ti datoc iŋ sa ma datoc iŋ, ²⁹ ŋahu bu yac neŋ Anötö ndê ŋaclai gitôm ya atu, naŋ gitôm bu neŋ gêŋ sambob su.

13

Sakiŋ naŋ gic Anötö tandô ŋayham

¹ Ambo ti atac whiŋ asidôwai ŋapaŋ. ² Aŋlhinj daôm siŋ dom bu akôc lau aŋgô batac sa ma andic ya ŋac. Ŋahu bu lau ŋatô naŋ sêkôm bocdinaŋ, dec sic ya aŋela magoc sem gauc. ³ Ma gauc nem lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêndöc gapocwalô, ti ŋac naŋ lau sêkêŋ kisa ŋac, ma anem ŋac sa gitôm mac daôm ahôc ŋawapac dinaj awhiŋ.

⁴ Mac hoŋ atoc lêŋ lauwhê ti ŋgac sênenem dau-ŋga sa ŋapep andic ŋawaê. Awhê ma ŋgac bocke naŋ sem dau sa su, naŋ sêmbo sêwhiŋ dau ti sêsa lêŋ ŋawasi eŋ. Ŋahu bu lau hoŋ naŋ sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga, me sêndic sêmbôc-walô kic, naŋ oc sêtap Anötö ndê matôc sa.

⁵ Ayob daôm bu mêtê atac whiŋ mone-ŋga nem mac nem ŋalôm ahuc dom. Ambo ti atac ŋayham pi gêŋ bocke naŋ Anötö kêŋ têj mac. Bu Anötö dau sôm bu yob mac, tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ bocdec bu:

Aö wahu am siŋ me wapuc dômwêŋ am dan dom. *[Diut 31:6, 8]*

⁶ Tu dinaŋ-ŋga dec ŋalôm pêŋ dôŋ ma dasôm yom asê tôm sêto yêc Buku Wê-ŋga bocdec bu:

Pômdau oc nem aö sa, ma bocdinaŋ aö oc watöc
dauŋ dom. Asa oc tôm bu kac aö su yêc Pômdau
ndê atac whinj? [BW 118:6-7]

7 Gauc nem mac nem lau bata naŋ sêndôhôŋ
Anötö ndê yom têŋ mac. Akôc gauc pi ɻac si lêŋ
ŋayham naŋ sêsap dôŋ e si têm pacndê, ma aŋkuc
ɻac si lêŋ sêkêŋ whinj-ŋga. 8 Yisu Kilisi oc kac dau
kwi-kwi dom. Ʌalêŋ naŋ in mbo muŋ-ŋga, naŋ in
mbo kwahic dec, ma oc mbo bocdinaŋ ɻapaŋ.

9 Ayob daôm bu yom ti mêtê wakuc naŋ so yom
ŋandô, naŋ êŋsôŋ mac nem gauc e hê mac su yêc
Kilisi dom. Tamkwê Anötö ndê mwasiŋ bu puc
nem gatôm dôŋ, ma gauc nem gêŋ daneŋ-ŋga me
ŋagôliŋ pi gêŋ daneŋ-ŋga êŋlêc dom. Bu lau naŋ
sêmbo pwac akwa ɻapu ma gauc gêm gêŋ kaiŋ
dinaŋ kêlêc, naŋ gêm ɻac sa bu sêti lau gitêŋ yêc
Anötö aŋgô-ŋga dom.

10 Yac tam akiŋ Anötö dambo pwac wakuc ɻapu,
ma lau naŋ sem akiŋ Anötö sêmbo pwac akwa
ɻapu, naŋ sêtôm dom bu sêwêkaiŋ pwac wakuc din-
dec ɻamwasîŋ. 11 Domba ti makao naŋ dabuŋsiga
ɻamata-ŋga Israel-ŋga kôc ɻadac ma sôc lôm dabuŋ
Ʌalôm Dabuŋ Andô gi bu kêŋ ti da ô lau si sac
ŋagêyô, naŋ lau sêkôc ɻamsôm su yêc malac ma
sêpec su giŋga yêc gameŋ ɻamakê-ŋga.* 12 Ma Ʌalêŋ
tigeŋ Yisu hôc ɻandê ma mbac ndu yêc malac
Jerusalem ɻamakê, tu bu kôm lau sêti dabuŋ tu

* 13:11: - alic Lev 16:27. Yom pi lau Israel-ŋga si Om Atu Sêkêŋ
Da ô Sac Ʌagêyô-ŋga (Day of Atonement), naŋ sêto yêc Lev 16:1-34.
Hib 13:12 bu tôt asê tiawê bu Yisu ndê mbac ndu hôc gêlêc da naŋ
dabuŋsiga Israel-ŋga sêkêŋ ti yala ti yala (Hib 7:11-9:18), ma bu
êŋgilí lau sêkêŋ whinj-ŋga bu sêŋkuc Yisu ti atac pa su enj.

iŋ dau ndê dac naŋ kêc siŋ-ŋga. ¹³ Bocdinan̄
dahu lau Israel-ŋga si sakin̄ pwac akwa-ŋga siŋ
gacgeŋ, gitôm yac dasa yêc malac Jerusalem, ma
datêŋ Yisu dandi, ma dahôc yom mayan̄-ŋga naŋ
ŋacyo sêmbalin̄ pi yac tu dakêŋ whiŋ Yisu-ŋga, naŋ
dawhiŋ. ¹⁴ Nahu bu gameŋ nom-ŋga naŋ kwahic
dec ti yac neŋ malac dambo-ŋga, naŋ malac yêc
ŋapan̄-ŋga dom. Ma yac taŋkwê malac ŋandô naŋ
oc meŋ sa tiŋambu.

¹⁵ Tu Yisu-ŋga dec tampiŋ Anötö tôm bêc hoŋ.
Yac lau hoŋ naŋ dasôm bu dakêŋ whiŋ Yisu, naŋ
tac waê bu tampiŋ Anötö, ma yac neŋ yom tampiŋ
iŋ-ŋga gitôm da daŋge ŋayham. ¹⁶ Aŋlhiŋ daôm siŋ
dom bu akôm mêtê ŋayham eŋ, ma bu akêŋ nem
gêŋ tu anem lau ŋatô sa-ŋga. Mêtê dau iŋ gitôm
da naŋ Anötö gêlic ŋayham whiŋ. ¹⁷ Daŋam wambu
lau bata naŋ sêyob mac lau akêŋ whiŋ-ŋga, ma asôc
ŋac ŋapu, tu bu sêkôm si gweleŋ ti atac ŋayham-ŋga.
Bu ŋac sem gwelen̄ pi Anötö ndê yom bu sêpuc mac
nem gatôm dôŋ, ma tiŋambu Anötö oc kip ŋac sa
ŋapep pi gweleŋ dau. Mac bu daŋam wambu ŋac
ŋapep dom, dec oc kôm ŋac ŋalôm ŋawapac, ma oc
tôm dom bu sênem mac sa ŋapep.

¹⁸ Ateŋ mbec tu yac-ŋga, bu yac aŋsahê ŋaŋga bu
asa mba lêŋ gitêŋ eŋ, ma yac ambo ti atac pa su
pi yac mba lêŋ. ¹⁹ Ma ateŋ mbec ŋaŋga bu Pômdau
nem aö sa bu watap seŋ watêŋ mac waloc-ŋga sa
ŋagahô.

Yom ŋambu-ŋga

²⁰ Yac neŋ Pômdau Yisu ma ŋgac ŋayham yob
domba-ŋga kêc ndê dac siŋ tu êmatiŋ pwac yêc
ŋapan̄-ŋga, dec Anötö uŋ iŋ sa akêŋ lau batê-ŋga.

Ma aö bu wateŋ Yom Malô Nadau, Anötö dau, [21](#) bu ndic dabinj mac bu akôm mêtê ɻayham eŋ ma asa nem lêŋ hoŋ tôm iŋ ndê atac whinj. Ma tu Yisu Kilisi ndê ɻa -ɻga, dec aö wateŋ iŋ bu puc yac hoŋ dôŋ tu bu g  n hoŋ naŋ dakôm, naŋ ndic iŋ tandô ɻayham. Datoc Yisu ndê wa  sa tôm b c sambob. Yomandô.

[22](#) O asid wai. A o gato bapia ap  dindec bu wa gil  mac bu asap l  n ɻayham d  n ɻapa . Ma kwahic dec a o bu wateŋ mac bu ak c ane  yom hoŋ sa ma as c ɻapu. [23](#) A o wak  n ɻawa  t  n mac bu s  hu yac ne  asid wa Timoti si  su y c gapocwal . I  n bu h c as  a o ɻagah , dec alu oc aloc ma alic mac. [24](#) Ak  n ane  acsal  ɻayham t  n mac nem lau bata hoŋ, ma t  n A n  t   nd   lau dabu  hoŋ bocdinan . Ma lau game  Itali-ɻga s  k  n si acsal  t  n mac whinj.

[25](#) Anötö nd   mwasi  whinj mac hoŋ.

**Anötö ndê Yom Lé̃sêm Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini**

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7